

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., pol leta 7 din., četr leta 4 din. Izven Jugoslavije 25 din. Naročnina se pošlje na upravništvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroska cesta št. 5. List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS pavšalirana.

Uredništvo: Koroska cesta št. 5, Rokopisi se ne vračajo. Upravništvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprete reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.603.

Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

1. številka

Maribor, dne 5. januarja 1922.

56. letnik.

Izprijenost samostojnih voditeljev.

Razveljavljanje Kirbiševga mandata.

V parlamentu se je zgodilo dne 29. t. m. nekaj neverjetnega. Na dnevnem redu je bilo poročilo verifikacijskega odbora o razveljavljanju mandata samostojnega poslanca Ivana Kirbiša. Ob prički volitev v ustavotvorno skupščino se je mariborska volilna komisija zmotila pri šteju oddanih glasov in tako je prišel samostojni kandidat Ivan Kirbiš po krivici do poslanskega mandata. V resnici je pa bil izvoljen kandidat SLS g. Josip Skoberne iz Rajhenburga.

Poročilo verifikacijskega odbora so sestavile vse v omenjenem odseku parlamenta zastopane stranke. Ko je ta odbor o Kirbiševih zadevi sklepal, se niti eden izmed članov ni protivil uničenju Kirbiševga mandata.

To poročilo verifikacijskega odbora, v katerem se zahteva, naj se popravi pogršek oziroma krivica, je bilo v omenjeni seji zbornice predmet burne razprave. Razprava ali debata je nudila nepristranskemu opazovalcu žalostno sliko popolnega razpadanja tiste poštenosti, ki je običajna v parlamentih kulturnih narodov. Predsednik samostojnega kluba poslanec Rajer in celjski demokrat dr. Kukovec sta zahtevala, naj se poročilo verifikacijskega odbora vrne, ker se ni rešeno vprašanje o mandatu socialističnega poslanca Zvonimir Bernota. Na ta način sta hotela zavleči razveljavljanje Kirbiševga mandata. Demokrat je priskočil v lumpariji svojemu samostojnemu prijatelju na pomoč.

Višek samostojne nepoštenosti pa je neovrgljivo dejstvo, da so samostojneži zahtevali krivično rešitev tega vprašanja kot pogoj za vstop v Pašičevo vladu.

Ta ogabna lumparija se je ostudila celo predsedniku parlamenta, demokratu dr. Ribarju, ki se je odločno postavil na stališče, da se mora Kirbišev mandat na vsak način razveljaviti, ker je dobil svoj mandat na podlagi nepravilnega štetja glasov. — Dr. Ribar je izjavil, da mora na Kirbiševu mestu priti pravilno izvoljeni poslanec SLS g. Josip Skoberne.

Glasovanje.

Pred glasovanjem o vprašanju Kirbiševga mandata je govoril v imenu Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Hohnjec, ki je izjavil, da bi bila sramota za ves parlament, če bi poslanci glasovali proti pravičnemu predlogu verifikacijskega odbora.

Glasovanje je bilo jako zanimivo. Proti poročilu verifikacijskega odbora torej proti razveljavljanju Kirbiševga mandata so glasovali: vsi demokrati, poslanci Slov. samostojne kmetijske stranke in nekateri srbski radikali, katerim je načeloval poslanec Stojanović. Kljub strasnemu prišku nepomirljivih nasprotnikov naše stranke je bil predlog vendar sprejet in s tem je izgubila Samostojna kmetijska stranka en mandat.

Povsem nam je razumljivo, da se je članov Jugoslovanskega kluba, po glasovanju polasila silna razburjenost. Poslanec Gostinčar je odločno protestiral proti takemu postopanju vladnih strank, ki rušijo s svojimi umazanostmi ugled parlamenta. Med tem, ko je Gostinčar govoril, so člani Jugosl. kluba klicali, da je sramota za radikale, ker sodelujejo s takimi lopovi, kakor so demokrati in samostojni. — Razburjenje je bilo slabo.

Min. Pucelj napada naše poslance!

V tem hrupu in trušču se je minister Pucelj dvignil s sedeža ter šel proti klopi Jugoslov. kluba. Istočasno je naš poslanec Sušnik izjavljal, da je Samostojna stranka skušala z državnim denarjem vplivati na izid glasovanja. Pucelj je hotel poslanca dr. Sumraka in Sušnika dejansko napasti, kar se mu pa ni posrečilo. Na to je predsednik seje zaključil, demokrati in samostojni poslanci ter ministri pa so odšli na posvetovanje, ali se naj še enkrat glasuje o predlogu verifikacijskega odbora.

Predsednik dr. Ribar je čez nekaj časa odredil ponovno glasovanje. Pri drugem glasovanju so se izrekli za razveljavljanje Kirbiševga mandata vsi radikali, vsi srbski demokrati (slovenski liberali in slabostojni so glasovali proti; op. uredn.) in vsa opozicija (protivladne stranke). Istočasno je zbornica razveljavila mandat socialista Bernota. Tako je zmagala pravica nad krivico. Pomisliti je treba, da so vladne stranke v verifikacijskem odboru nalašč zavlačevale rešitev spornega mandata Kirbiš-Skoberne. Na nepošten način je Kirbiš glasoval za vidovdansko ustavo in tako so si vladne stranke pridobile en krivičen glas.

Samostojni zaupniki se pridružujejo zemljoradnikom.

Vsa znamenja kažejo, da se nahaja Samostojna kmetijska stranka v razsulu. 28. t. m. se je namreč vršil v Celju zbor zaupnikov SKS za celjsko okrožje. Na drugem zborovalšču so zborovali zemljoradniki, t. j. srbska kmetijska stranka; komaj so sa-

mostojneži otvorili svoje zborovanje, je velik del nezadovoljnih zaupnikov odšel k zemljoradnikom. Tam so jih sprejeli: tajnik zemljoradniške stranke Komadnič, dr. Prohaska, dr. Smolka in dr. Novačan, izdajatelj celjskega lista „Nova vas“. Nezadovolježi iz samostojnih vrst so se takoj priključili srbski stranki zemljoradnikov. Ustanovili so pripravljalni odbor za ustanovitev slovenske podružnice srbskih zemljoradnikov.

Jasno je torej kot beli dan, da se zviša Samostojna kmetijska stranka v smrtnem boju. Njeni pristaši jo zapuščajo, kakor podgane potapljačo ladjo. Iz profitarstva in pohlepa po oblastih se dobrikajo samostojneži sedaj tistim zemljoradnikom, ki so jih radi ne poštenosti vrgli iz svojega kluba. — Slovensko kmetijsko ljudstvo, ty imaš pač najboljši dokaz, da so voditelji te umirajoče stranke ogoljufali svoje volilce in s svojo umazano, hlapčevsko politiko osramotili tvoje poštenje.

Kraljev dvor.

Vlada je izdelala poseben zakonski predlog o uredbi kraljevega dvora. Po tem predlogu bo imel kralj kot poglavar države in vrhovni zapovednik vojske okoli sebe dve vrsti dvorjanstva: civilno in vojaško. Civilna dvorska uprava se deli v tri odleke: maršalati dvora, kralj, pisarno in upravitelstvo dvora. Vojaški dvorjaniki so adjutanti in ordonančni oficirji; na čelu jim je prvi adjutant. — Celemu dvoru načeluje minister dvora, čegar posebna dolžnost obstoja v tem, da skrbi za dostojni sijaj kralj. dvora v vseh dogodkih javnega življenja v državi. Minister kralj. dvora ima čim izrednega poslanika in opomočnega ministra. Maršalatu načeluje maršal, isto tako v činu izrednega poslanika. Njegov pomočnik je prvi ceremonijar. Kraljevo pisarno vodi ser kralj pisarne. V njej so zaposleni 3 tajniki; od teh je eden osebni tajnik kralja. V upravitelstvu dvora, ki ga vodi upravnik, bodo službovali: blagajnik, knjigovodja, ekonom, telesni zdravnik, advokat in dvorski duhovnik. Kot dvorski službi sta zamišljeni: služba nadzornika kraljeve kornije in opravilo nadzornika kraljevega dvora. Ako se kralj oženi, pa dobi kraljica za svojega največjega dvorskega uradnika kraljičinega komornika, osebnega tajnika, kot žensko časno službo pa dvorske gospe in gospodične, katerim zapoveduje rhovna dvorska dama, ki nosi v znak svoje visoke službe kraljičine začetke črke s krono. Ostali člani kralj. doma, eso-

bito otroci, dobijo po potrebi: učitelje, ordonance, vzgojitelje, profesorje, in dvorske dostojanstvenike po predlogu vojnega ministra.

Kdo dobiva vojno odškodnino?

Iz državne blagajne se izdajajo ljudem vojne odškodnine. To je lepo in potrebno, vojne rane morajo zaceliti, izgube se morajo kolikor le mogoče nadomestiti in povrniti. Delavni sloji so v vojni največ trpeli, skoraj vsak drugi nosi kako škodo, ta uničeno zdravje, razbite ude, drugi pa grobove svojih dragih. To je po naših vaseh in mestih, lahko si pa mislimo in predstavljamo, kako bo šele tam, kjer so divjali boji in kjer je skozi leta gospodarila tuja soldateska!

Razni srbski in črnogorski kraji so bili torišče hudih bojev in dežela je par let ječala pod tujo vojaško upravo, zato je pa razumljivo, da se baš tu kaže vprašanje vojne odškodnine kot zelo nujno in važno. Takoj po preobratu, ko so tuje čete zapustile v deželi velike vrednosti in množine svojega blaga, se je načelo to vprašanje, otli so se ga pa brezvestni izkoriščevalci in tako je danes „vojna odškodnina“ pravi zasmeh vseh, ki so v vojni zares trpeli.

Znano nam je, da so si nekateri srbski politiki in prvaki nakupičili — med vojno velikanska premoženja in davno tem ljudem in njihovim ljubljencem se deli danes še — vojna odškodnina. V Beogradu je urad, ki sprejema prošnje raznih „oškodovancev“ in rakazuje odškodnine in če povemo, da so bili visoki uradniki tega urada prvi, ki so dobili vojno odškodnino, je že s tem toliko objasneno, da si lahko vsak predstavlja, kako posluje ta urad in kdo sploh lahko pride do te odškodnine. Za primer naj služi nekaj „vojnih žrtiev“:

Beograjski urar in zlatinar, ki je imel pred vojno in ima tudi sedaj prav dobro trgovino, je dobil 50.000 dinarjev, ker je navedel v prošnji, da je bila njegova trgovina oškodovana pri obstreljevanju Beograda. Koliko je na tem resnice, se ne ve, gotovo je pa to, da je bil mož bogat pred vojno in da je bogat po vojni. Se večjo podporo je dobil lastnik neke beograjske tiskarne. Bogzna zakaj? Njegova tiskarna je obrafovala ves čas in možu je šla vojska samo mimo nosa. Pa še lepši „oškodovanci“ so se pokazali! Tako prihaja neka gospodična, ki je z nekim visokim gospodom v zelo dobrem in tesnem znanstvu, z zahtevo,

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

„Prosim, gospod Kapitan“, se je oglasil Jack, „ali naj ustrelim, ako koga vidim?“

„To se razume!“ je zavpil kapitan.

„Hvala vam, gospod!“ je odgovoril Jack s svojo mirno ljudeštvostjo.

Spet je bilo nekaj časa vse tiho.

Jackovo vprašanje je poživilo našo pozornost, oči in ušesa, vse je bilo napeto, puške so stoneli na rokah, pripravljene za strel, kapitan pa je stal sredi kočice s stisnjenimi ustnicami in nagubanim čelom.

Nekaj sekund je tako minilo.

Kar hipoma dvigne Jack puško k tlu in ustrel!

In ni še utihnil strel, ko se že oglašati tudi odgovor od zunaj, strel za strelom, na vseh štirih straneh kočice je pokalo. — Nekaj krogel je priletelo v steno, pa nobena ni prodrla. In ko se je razkadil dim, je bil gozd tih in prazen krog nas, kakor kedaj poprej. Niti vejica se ni zganila, niti ena puškina cev ni izdala, kje tiči sovražnik.

„Ste zadeli svojega moža?“ vprašal je kapitan.

„Ne, gospod!“ je odgovoril Jack.

„Mislim, da ne.“

„To je vsaj odkritosrečna beseda“, je goved kapitan. „Nabašite mu puško, Jim! — Koliko mislite da jih je bilo na vaši strani, gospod zdravnik?“

„Natančno vem, koliko!“ je odgovoril dr. Livesey. „Trije strelci so padli. Trikrat se je zabliskalo, dvakrat čisto blizu skupaj in enkrat boli ob strani.“

„Trije!“ je ponavljal kapitan. —

„In koliko pri vas, gospod Trelawney?“

Topot odgovor ni bil lahek. Precej strelcev je prišlo od severa, sedem jih je računaj graščak, osem ali devet pa Gray. Na vzhodu in na zapadu je padel le po eden strel.

Jasno je torej bilo, da so nameravali napadati od severa in da so nas od drugih strani hoteli le samo nadlegovati.

Pa kapitan Smollett svojih načrtov ni izpremenil. Če se upornikom posreči, da pridejo čez plot, je dejal, bodo zasedli vsako nezavarovano strelno luknjo in kakor zajec nas bodo popihali v naši lasni trdnjavi.

Nismo imeli mnogo časa za taka premišljevanja.

V hipu se je z glasnim krikom usula iz goščave na severu četa upornikov in skokoma hitela proti nam. — Obenem se je ponovilo streljanje na vseh drugih straneh, krogla je prizvižgala skozi vrata in razbila zdravniku puško na kose.

Uporniki so plezali čez plot kakor opice. Graščak in Gray sta streljala neprenehoma. Trije so padli, eden čez plot na dvorišče, dva nazaj, odkoder sta prilezla. Od teh dveh pa je bil eden najbrž huje prestrašen nego ranjen, v trenutku se je spet pobral na noge in je izginil v goščavi.

Dva sta obležala, eden je zbežal, štirje pa so priplezali čez plot. Iz goščave sem pa jih je kakih sedem ali osem nepretrgoma pa brezuspešno streljalo, vsak je bil najbrž preskrbljen s par puškami.

Tisti štirje, ki so prišli čez plot, so mahoma planili po griču navzgor proti koči. Divje so kričali v teku in iz gozda so jih tovariši navduševali s svojim vpitjem. Naši so seveda streljali, pa napadalci so bili tako nagli, da nobeden ni bil zadet. Kot bi trenil so bili pri koči in so padli nad nas.

Glava Andersona, drugega mornarja, se je prikazala pri srednji strelni luknji.

„Nad nje! Vsi nad nje!“ je vpil z bobnečim glasom.

Drugi upornik je zagrabil Hunterovo puško za cev, mu jo izvil iz rok, je sunil skozi strelno luknjo in zadel človega Huntera v prsi, da je siro-mak nezavesten zdrknil na tla. Tretji je pridirjal okoli kočice, planil skozi vrata in se lotil zdravnika s svojim dolgim nožem.

Naš položaj se je čisto izpremenil. Trenutek poprej smo varno kriti v koči streljali na sovražnika, ki ni bil zavarovan — sedaj pa smo imeli napadalce v trdnjavi in se nismo imeli kam skriti —

Koča je bila ož streljanja polna dima. To nas je še kolikortoliko večio. Volje in zmeda, bliski in strel iz samokresov in glasen, obupen krik — vse to mi je donelo na ušesa. Vmes pa sem čul kapitana:

„Ven, fanče! — Napadite jih zunaj! Z noži!“

Popadel sem nož, poleg mene je nekdo zagrabil za drugega in se vesikal preko prstov.

naj se ji v vojski izgubljeni prstani, uhani in drugi nakiti — odškodujejo s 35.000 dinarji.

Kot največji siromak in oškodovalec po vojni se je pa pokazal naš ministrijski predsednik Nikola Pašič, ki je eden najbogatejših mož v Srbiji. Prvi bi rad, da se mu povrne škoda Čujmo, kaj ta „siromak“ zahteva! — Na hišah — mož je namreč mnogokratni hišni posestnik ter ima samo v Beogradu na vsakem drugem oglu svojo hišo — potem pa pride lepo po vrsti vse, kar je bilo v teh hišah. Pašič je star, ima slab spomin in v račun njegove starosti smo vzeli že marsikaj, kar je zagrešil iz pozabljivosti v naših državnih poslih, — v svoji zahtevi po odškodnini pa kaže jako bistro, naravnost presenetljiv spomin!

Kaj vam vse ne navaja! Posebno pozornost posveča — vinu. Imel ga je vseh mogočih vrst v vseh mogočih posodah in sedaj naševa: starina iz l. 1890 v treh sodih, starina iz leta 98 v 125 buteljkah, potem cela vrsta še drugega vina vseh mogočih letnikov, in krajev v vseh mogočih posodah in sarranjenih na vseh mogočih mestih, končno 300letna slivovka itd. — vse je označeno z največjo natančnostjo, da bi si človek mogel misliti, da je g. Pašič največ volje in zanimanja v svojem dolgem življenju družil in zbilal okrog dobre kapljice in tako tudi shranil spomin samo za te nepolitične dobrote.

Neki možje imajo pa tudi druge ne presenljive stvari in v tem je tudi spomin g. Pašiča bistri in sveži. Naševa vam puške in samokrese, okovane z zlatom in srebrom, slike raznih kraljev, dragoceni okvirji in cigaretna doza — dar ruskega carja Nikolaja — same dragocenosti, ki naj bi se povrnilo, oziroma odškodovale z izplačili dom poldruga milijona dinarjev in račun vojne odškodnine, kakor si to Pašič in drugi oblastniki — predstavljajo.

V tem, kar vidimo iz teh primerov, se zreali naziranje naših veljakov. Uboji invalidi, vdove in suče prosjačijo po ulicah, bolezen, beda in lakota životari po ulicah, vojne grozote so se globoko zajedle v delavne sloje in grizejo še naprej, nad vso to le revščino se pa šopiri peščica ljudi, ki pravijo: mi smo prvi, mi smo vse, naše blagostanje ne sme popustiti nič za trohico, naše imetje se mora množiti, — in če ves svet propade!

Mesto varčnosti — razsipnost!

Našega finančnega ministra in demokrata Kumanudija močno skrbi za voženo gospodarsko finančno stanje naše države. Prav posebno je temu le gospodu pri srcu državni proračun za leto 1922, ki vsebuje tako milijonsko ogromne postavke na račun davkoplačevalcev da se jih boji sam gospod finančni minister. Radi letošnjega proračuna je dr. Kumanudi v takih skrbeh, da vedno zabičava svojim ministrijskim tovarišem, kako naj bodo —

Nisem čutil rane, ven sem planil v jasno sonce. Nekdo je planil za mano, ne vem kedo. Pred menoj je gospod zdravnik zasledoval svojega napadalca po griču navzdol in pravkar sem videl, kako ga je podrl na tla. Velika rana mu je zevala na lice.

„Krog kože, fantje! Krog kože!“ je vpil kapitan. Vkljub trušču in zmešnjavi sem opazil, da mu je bil glas izpremenjen.

Ne da bi se prav zavedal, sem uboga, se obrnil na vzhod in sem z dvignjenim nožem hitel krog ogla.

V hipu sem treščil na Andersona. Divje je zavpil in nož se mu je zablskal nad glavo. Nisem imel časa, da bi se bil bal, še je zamah visel v zraku, ko sem skočil v stran, se spotaknil — in se črez glavo in vrat zatopil po griču.

Ko sem planil skozi vrata, so že tudi uporniki, kar jih je ostalo v gozdu, hoteli proti plotu, svojim tovarišem na pomoč. Prvi, ki je imel rdečo nočno čepico na glavi, je pravkar dvigal nogo črez plot, ko sem skočil okrog ogla, in tako naglo je vse šlo, da sem bil po svojem padcu že spet po koncu, ko je mož z rdečo čepico še vedno dvigal nogo črez plot. Drugi je

štedljivi z državnim denarjem. Pri vseh pridigah g. finančnega ministra pa pozabla ta gospod, da bi moral pred vsem on kot misijonar varčnosti pomesti smeti razsipnosti izpred prasa svojega ministristva.

Da je g. finančni minister štedljiv in varčen v besedah, a razsipev v dejanju, nam bo pojasnil površen pogled v notranjo upravo finančnega ministristva.

Finančno ministristvo ima v proračunu ogromne postavke kot čisto nepotrebne izdatke. Ti ogromni izdatki finančnega ministristva so preracunanani na milijonske svote, s katerimi bode plačano v novem letu prejšnje število nepotrebne uradništva v pomembnih oddelkih tega ministristva.

Kako se množijo število uradnikov v finančnem ministristvu, nam naj pojasni samo pogled v oni oddelek tega ministristva, kateremu pravijo: generalna direkcija državne uprave. Po proračunu za leto 1919—1920 je bil v tem oddelku 1 direktor, 2 šefa, 1 podšef, 2 tajnika, 2 knjigovodja z enim pomočnikom ter 5 pisarjev. Vseh skupaj 13 stalno nastavljenih uradnikov. V resnici bi jih niti polovico toliko ne bilo treba. Po proračunu g. finančnega ministra Kumanudija za leto 1922 pa je v ravnokar omenjenem oddelku poleg direktorja še eden pomočnik, 2 inšpektorja in 2 načelnika oddelkov, 5 šefov in 2 podšefa odsekov, 5 knjigovodij s 3 pomočniki, 6 pisarjev in drugih uradnikov, tako, da je zdaj izkazanih 45 stalnih nameščencev, meo 13 lanskih, poleg 40 praktikantov in dnevničarjev in 10 slug.

Število osebja pa se še vedno pomnožuje, akoravno se delo nikakor ni povečalo.

Proračun finančnega ministristva v celoti je znašal leta 1919—1920 25 milijonov dinarjev, a za leto 55 milijonov. Proračun pokrajinskih finančnih uprav je štirikrat večji v l. 1922 kot leta 1919—20, a proračun okrožnih finančnih uprav pa škrat večji.

Tako, dragi čitatelji, vam štedi z državnim denarjem finančno ministristvo, ki bi moralo glede varčnosti — prednjačiti in dajati dober vzgled — ssem drugim ministristvom!

Franjo Zebot.

Vložite napovedi za dohodnino!

Za leto 1922 je treba vložiti napoved za dohodnino od 1. do 31. januarja. Kdor v tem roku ne bi vložil napovedi, temu bodo davčni uradniki odmerili dohodninski davek za leto 1922 po svoje. Proti tej odmeri ni priziva.

Da se naši ljudje izognejo neprijetni in napačne odmere dohodnine in da se uradnikom pri davčni oblasti ne bo treba pri odmeri tega davka ozirati na „uradne“ podatke, domnevanja ter podatke hudobnih ovaduhov ali špičelnov, sestavite napoved o dohodkih in izdatkih v letu 1921. Ti dohodki ozir. izdatki so merodajni za odmero dohodnine leta 1922. Noben izgovor tu ne velja. Postava je postava.

gledal črez plot in nove glave so se prikazovale za njim —

Pa v teh kratkih trenutkih je bila usoda bitke odločena in zmaga je bila naša.

Gray je hitel trdo za menoj in pobil na tla debelega Andersona, eden upornikov je ležal zadet od krogle ob očini steni samokres se je kadil v njegovi roki, tretjega je zdravnik „oskrbel.“ Od štirih, ki so prišli na dvorišče, je še samo eden ostal živ ter zdrav in ta je vrgel svoj nož v stran in s smrtnim strahom na lice lezel črez plot nazaj.

„Streljajte, streljajte!“ je kričal kapitan. — „Sedaj pa, fantje, nazaj v koč!“

Toda nihče ni čul njegovih besed, nihče ni streljal iz kože —

Nemoteno je priplezal zadnji napadalec črez plot in ušel z drugimi vred v gozd. V treh sekundah je od vseh upornikov ostalo le še pet, ki so padli, štirje na dvorišču in eden zunaj plotu.

Zdravnik, Gray in jaz smo bežali v koč. Vsak trenutek so se utegnili spet oglasiti strelji in na dvorišču smo bili preveč izpostavljeni kroglam.

Kdor ta naš nasvet ne bo upošteval in do 31. januarja ne bo poslal pristojni davčni oblasti napoved, bo to svojo malomarnost bridko občudoval. Ne čakajte na poseben uradni poziv. Teli sedaj ni več.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke je naprosilo g. prof. Vesenjaka, ki je znan strokovnjak v davčnih in finančnih vprašanjih, da napiše za „Slov. Gospodar“ nekaj vzorcev za napovedi: Gospod Vesenjak, kot priznan prijatelj našega ljudstva je obljubil, da sporazumno z drugimi strokovnjaki sestavi za „Gospodarja“ poseben članek: „Kako se napravi napoved?“

Kdor si torej sam ne zna sestaviti napovedi, naj si napiše na polo papirja vse dohodke in izdatke l. 1921. Na podlagi vzorcev ki jih bo objavil „Slov. Gospodar“ v prihodnji številki, naj potem takoj sestavi napoved. Svetujem, da napoved pokaže, predno jo odpošlje na davčno oblast, kakemu izobraženemu prijatelju. Predlagam:

1. Sestavite si takoj seznam dohodkov in izdatkov v vašem gospodarsstvu za l. 1921.

2. V vsaki občini ali župniji naj krajevni odbor naše stranke pri cerkvi ali na kakem drugem primernem kraju ustanovijo pisarno za sestavljanje napovedi. Sodelujejo naj vsi naši izobraženci in odborniki.

3. Ako je komu kaj nejasno, obrnite se nemudoma na Tajništvo Slovenske ljudske stranke.

4. Pri cerkvi razglasite vse to, ali pa, kar je najbolje, kar glasno prečitajte prihodnjo nedeljo pred cerkvijo ta članek. Opozorite vse, ki so podvrženi dohodnini, o posledicah, če ne vložijo do 31. januarja napovedi. Osebito sporočite ljudem, da bo „Slov. Gospodar“ prinesel članek o sestavi napovedi. Naj dotične članke dobro shranijo.

5. Napoved napišite kar na navadni poti papirja. Naslov: „Davčna oblast v“ potem napišite najprvo dohodke, potem pa izdatke. Napišite datum, ter se podpisite s polnim imenom. Napovedi lahko pošljete po več skupaj v enem kuvertu najbolje priporočeno.

6. Vsako napoved prepisite in prepis dobro shranite. Ako bi vas davčna oblast kasneje kaj „lovila“, vam prepis napovedi takoj pove, kaj ste meseca januarja napovedali.

Sadjarji in ljubitelji sadjarstva!

Odveč bi bilo pisati o gospodarskem pomenu sadjereje za našo ožjo domovino Slovenijo, predvsem pa za bivše Spod. Stajersko. Naše podnebne in talne razmere omogočajo pridelovanje prvovrstnega, finega namiznega sadja, ki lahko tekmuje s sadjem vseh naprednih sadjerodnih držav. Naše sadje uživa svetovni sloves in si je priborilo leta 1900 na mednarodni razstavi v Parizu najvišje odlikovanje: zlato kolajno. Gotovo lepo priznanje in najboljši dokaz o izborni kakovosti našega sadja!

Dim se je razkadil in tedaj smo videli, kako ceno smo plačali za zmago —

Hunter je ležal nezavesten pri svoji strelni luknji. Jack pa pri svoji prestreljen skozi glavo in mrtev, in sredi kože je graščak podpiral kapitan, oba sta bila bleda kakor smrt.

„Kapitan je ranjen!“ je dejal Trelawney.

„So pobegnili —?“ je vprašal kapitan Smollett.

„Kakor hitro so jih noge nesle!“ je odgovoril zdravnik. „Pet pa jih ne bo nikoli več bežalo!“

„Pet —!“ se je veselil kapitan. — „Glej, to je bolje, nego smo pričakovali! — Ostane jih še devet proti štirim! Izpočetka nas je bilo sedem proti devetnajstim!“

Pripomniti moram, da jih je kapitan še vedno preveč računat. Mož, ki ga je graščak obstrelil pri topu, je tudi umrl na svoji rani. Le osam jih je še torej bilo živih. Seveda smo to zvedeli šele pozneje.

XXII.

Uporniki se niso več vrnili, tudi noben strel se ni več oglasil. „Dobili

Toda, če pogledamo sedaj malo na tančneje tudi naše sadonosilke, se prepričamo, da le-ti ne zaslužijo zlate kolajne in se nahajajo — redke izjeme izvzete — večinoma v zelo slabem stanju. Naravnost nečuvstvo je, da ne znamo bolje izrabiti izredno ugodnih naravnih prilik (podnebnih, talnih, gospodarskih itd.) ki jih nudi krasna naša domovina osobito za pridelovanje sadja! Milijonski zakladi leže tukaj zakopani in trebali bi jih samo dvigniti! S primernim umnim oskrbovanjem, rednim gnojenjem, zatiranjem škodljivcev in sadnih boleznih, skrbnim spravljajem, vestnim in pravilnim sortiranjem sadja bi lahko sadne pridelke podvojili, ter dosegli dva- do trikrat višje dohodke iz naših sadovnjakov!

Vse to pa ne dosežemo čez noč, temveč se le na podlagi temeljite, torej črne priprave. Najprej se moramo marljivo učiti, seznaniti se vsaj z glavnimi pravili, od katerih je odvisen uspeh v tej kmetijski panogi. Vsem o nama, ki so po čitanju mojih iskreno za pisanih vrstic sklenili, prekreniti na novo pot, svetujem, da pristopijo k „Sadjarskemu društvu za Slovenijo“ s sedežem v St. Jurju ob juž. žel. — Omenjeno društvo, ki se je osnovalo meseca svečana lanskega leta, ima namen, podpirati in pospeševati sadjerejo Slovenije potom predavanj krajskih in daljših tečajev, nakupom in razpečevanjem sadjarskih potrebščin, orodja, strojev, sredstev za zatiranje škodljivcev in boleznih na sadnem drevju svojim članom po znižanih cenah. — Društvo izdaje nadalje svoje strokovno glasilo: „Slov. Sadjar“, ki izhaja mesečno in prinaša aktualne in poučne članke o sadjarstvu in vrtnarstvu iz peresa naših domačih strokovnjakov.

Vsako, ki pošlje na označeni naslov letno udnino v znesku 10 dinarjev, se vpiše kot član in ima pravico, do vseh ugodnosti društva, ter dobiva vrhutek mesečnik „Slov. Sadjar“.

Castna dolžnost vsakega naprednega sadjarja in lastnika sadonosnika je, da pristopi kot član k temu prekornemu društvu, ki deluje v povzdigo in napredek velevažne kmetijske panoge — našega sadjarstva!

Jos. Priol, Maribor.

Davorin Krajnc, nar. posl.:

Ob Novem letu

si voščijo vsi prijatelji in znanci, zdravo, veselo in srečno Novo leto.

Marsikdo gleda s strahom v novo leto, posebno tisti, ki je v starem doživel bridke izkušnje, skrbi in trpljenja. — To skušnjo ima pa naš narod. Leto je minilo, odkar si je izbral svoje zastopnike, z veseljem seveda, ker so mu mnogo obetali, da volič kmet kmeta, kazali žulje na rokah, ki so bili samo za parado ob volitvah, — prej jih ni bilo in sedaj so jih prevlekli z mehko deviško kožico. Kaj pa so prinesli narodu od svojih obljub? Kancelparagraf je zasluga samostojnih, drugo, kar kažejo, da so dobrega

so svoj delež za danes!“ je dejal kapitan. Imeli smo mir pred njimi in časa dovolj, da smo se pobrigali za naše ranjence in si skuhalih obed.

Kuhala sva z graščakom vkljub nevarnosti zunaj pred koč. Pa se tam so nama grenili delo glasni stoki in vzdih ranjencev pod zdravnikovim nožem.

Od osmih, ki so padli v boji, so dihal še samo trije, — upornik, ki je padel pri strelni luknji, Hunter in ja Smollett. In od teh treh sta bila prva dva izgubljena. Upornik je umrl po zdravnikovim nožem in Hunter sploh ni več prišel do zavesti. Ves dan je umiral in hropel kakor stari bel pri nas doma, ko ga je zadela kač. Puškini udarci mu je polomil rebra in ranil prsi in pri padcu si je natrl črepinjo. Po noči je mirno izdihnil — svojo dušo.

(Dalje prihodnjik.)

Darujte za Tisk. dom!

Dosogli, je spadala med naše zahteve in če so nas v tem nekoliko podpirali, jim tega ne moremo prištevati v zaslugi.

Do so pa le detajli, v splošnem pa vidimo, da se je narod varal, ko je sedel tem ljudem na limance. Kje je slovenska samostojnost, ki so jo ob volitvah tako povdarjali? Danes, po preteku enega leta, smo zopet Kranjci in Stajerci, ker nas hočejo v Sloveniji po mesarski razsekati na dvoje. — Samo za to se prepirajo, ali naj hrbtonice puste Stajercem ali dajo Kranjcem. Ako bi bila Slovenija cela skupaj, bi bilo premalo korit za razne kolarje in deželni zbor premočen poper za beograjsko porodico.

Cudno pa se mi zdi, da se je g. Drogenik v zadnjem „Kmetijskem listu“ izjavil proti velikemu številu uradništvov in zvišanju plač istemu, nasproti bi pa rad imel veliko pokrajino, toraj mnogo uradništva, ki bi ali stradal, ali pa imelo sijajne plače. Pri prvem bo trpelo uradništvo, pri drugem ljudstvo.

To si znajo pomagati! Kako poglajmo!

Orožništva imamo danes okrog 40 tisoč mož po številu, torej polovico več kot v Avstriji, po kakovosti pa slabše. — V Sloveniji smo še hvala Bogu tako srečni, da imamo še stare, v stari Avstriji izsolane orožnike, kjer se ne sprejel k orožnikom nobeden brez najnatančnejše preiskave njegovega prejšnjega življenja in če se je našel mali madež na njegovih starših — z Bogom službal! In ti orožniki opravljajo svojo službo vestno in natančno v blagor naroda, za katerega varnost so nastavljeni; morda je tu ali tam kaka izjema.

Ali žalibog, kako dolgo bodo mogli vztrajati pri sedanjih uredbi. Oni so prisiljeni biti pri društvu „Samopomoč“ ali kako se imenuje in se jim od njihove plače, ki itak ni premastna, odtegne okrog 2000 K letno in to v dveh mesečnih rokih. Ne dobijo pa za to od tam ničesar in še ne vedo, kje je to društvo.

Za, da ne morem dobiti natančnejših podatkov, ker jim je baže s klerikalci prepovedano občeovati; kdo jim je prepovedal, ne vem, ali prejšnji g. Huber ali sedanji g. Dragič, vseeno bom pa vesel, ako mi kateri g. orožnik celo stvar pojasni, da se dožene, ali gre za kako nejasnost ali korupcijo.

Pa ne samo zaradi uradništva, tu mi zaradi nas bi bila zedinjena Slovenija nujno potrebna. Zgubiš smo Gorisko, Koroško, vse to s pomočjo izborne diplomacije.

In tako je vedno. Beograd se ne bo brigal, če zgubimo, še zopet par sto Slovencev. Treba bi bilo, da se branimo sami. Kdo se pa lažje brani? Dva pritlikavca ali eden postaven mož?

Ako bi imeli avtonomijo s svojim deželnim zborom, ki bi imel zakonodajno oblast, bi mi ne vikali vedno na Beograd, bi se zavedali, da si lahko ustvarimo sami boljšo bodočnost in s tem dvignili ljubezen do naše prestolnice, ki nam je pustila v naših stvarih proste roke in si z nami delo delila. In to bi bilo za konsolidiranje notranjih razmer nujno potrebno, ako hočemo priti do reda.

Dal Bog, da bi stranke v Novem letu šle v se, in spoznale svoj greh se vrnile k svojim obljubam in jih izpolnile, ako ne, naj nam prinese Novo leto nove volitve, slovenskim volivcem pravo modrost, da bodo boljše pogodili, ko pri zadnjih, slovenskemu narodu pa skupno avtonomno Slovenijo, boljše bodočnost in v tej misli želim vsem, ki so dobre volje: Srečno Novo leto!

Obsodba vlade pred skupščino.

V preračunski razpravi dne 29. decembra so morali slišati vladinovec uničujočo obsodbo svojega samovoljnega dela. Radi pičlega prostora podajamo samo nekaj misli iz govora poslanca dr. Josipa Hohnjeca, ki jim je povedal največ ostrih in trpkih! — Govor v celoti objavlja „Straža“.

Parlament je na tleh. Iz njegovih ostankov je napravila vlada glasovalno mašino. Vladinovec, ki nikdar ne pogledaje preko ograje svoje stranke,

so obremenili državo z nesrečno ustavo, ki nasprotuje svečanemu dogovoru ob začetku našega državnega ujedinenja, ter ustvarili vse nezdrave in neznosne razmere v naši državi — zlasti v Sloveniji in Hrvaški. Vladati hočejo po vsej sili, brez narodne volje, ker jim gre samo za to, kdo bo igral prvo flavto, ali Pašič ali Davidovič, ali bo izmzgaval državo ta tu ali tam, ali bo tu ta ali oni. Okrog tega vprašanja se kopičijo krize in v tehi vednih krizah in pohlepih po ministrskih stolčkih ne stori vlada ničesar v narodno korist, pač pa vse mogoče v njegovo škodo!

Korčarstvo je privedlo tako daleč, da nimamo niti enega zaključnega računa o nobenem proračunskem letu, odkar obstoji naša država.

Davki so nepravilno in krivično razdeljeni. Davek na vojne dobičke se pri nas izvaja tako, da zadene v največji meri preprostega kmeta in obrtnika, ne pa velikih vojnih bogatašev.

Finančni minister govori o varčevanju, to bo pa ostalo samo — v besedah, če se ne rešimo strahovito razračunane in razpašene militaristične in uradniške armade in če ne stopimo na pota miru in sprave, kakor druge kulturne države.

Militarizem ni jamstvo za mir, to vidimo v propasti Pruske — ki je bila gotovo najbolj militaristična država. Prava pot je samo — pot sporazuma.

V naš vojni upravi je dosti nedostatkov in nepremišljeno se ukrene marsikaj, kar naše ljudstvo razburja, tako n. pr. poziv rekrutov za božične praznike. Najhujše so pa tuji najemniki v naši vojaški in javni službi. Proti Wranglovcem je nešteto pritožb, in zahtevati moramo, da se jih takoj odstrani.

Tudi uradniška armada šteje čez 200 tisoč ter stane 2/4 milijardi dinarjev na leto. Naša država ne zmore stroškov za tako vojsko in uradništvo o izvrševanju drugih njenih nalog za gospodarski, kulturni in socialni napredek državljanov pa pri vsem tem niti govora ne more biti.

Največ se pa prištedi, če odstranijo poklicani činitelji tisle krvose, ki pijejo ljudsko kri. Ti krvosesi so združeni pod imenom korupeja in to je strašno zlo za prospeh in ugled naše države.

H koncu je govornik stavil sledeče zahteve:

1. Zahtevamo izenačenje plač, doklad in sploh vseh prejemkov za vse uradnike, uslužbenice in duhovnike in delavce državnih podjetij v celi državi.

2. Zahtevamo, da se vse pripravi, da se s 1. marcem izvrši izenačenje vseh davkov.

3. Zahtevamo v interesu ugleda države na zunan in znotraj, da finančni minister točno izpolni obljube glede izplačila 20% bonov za vsote, odvzete ob priliki markiranja novčanic, in zamenja ob isti priliki odvzete tisočake s falsificiranimi markami za kronsko-dinarske novčance.

4. Zahtevamo, da se v interesu gospodarsko šibkih slojev po vzgledu Čehoslovaške, Poljske, Italije in po soglasnem sklepu vseh gospodarskih krogov v Hrvat., ki in Sloveniji reši vprašanje vojnih posojil in predvojnih obilgacij bivše avstro-ogrške države.

5. Zahtevamo, da se potovanje državnih organov v inozemstvo in v državi sami omeji. Posle v inozemstvu naj vrše poslaništva ozir. konzulati, v notranjosti pa uradniki-strokovnjaki v pokrajinskih upravah.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Dne 29. p. l. se je vršila v parlamentu razprava o proračunu, oziroma o dvanaštinah za januar, februar in marec. Po določbi ustave bi bila vlada morala parlamentu predložiti redni proračun. Vlada, ki se opira na trilo večino, je pa odvzela parlamentu svobodno roko, in mu predložila zakonski predlog o dvanaštinah. Sprejetju dvanaštine so se v imenu posameznih skupin opozicije poslanci trdno upirali. V imenu Jugoslov. kluba je poslanec dr. Hohnjec v svojem govoru izjavil, da klub ne more glasovati za predložene dvanaštine. Poleg dr. Hohnjeca je govoril tudi naš poslanec dr. Janko Simrak (Hrvatska ljudska stran-

ka). Za dvanaštine so glasovali poslanci vladnih strank. Zakon je bil potemtakem sprejet s 131 glasovi proti 35 — Parlament so radi pravoslavni božičnih praznikov odgodili do 16. t. m. ob 4. uri popoldan. Dnevni red prve seje po počitnicah je: razprava o izjavi (programu) nove vlade. — Ministrski predsednik Nikola Pašič je odložil posle zunanjega ministra. Na njegovo mesto pride baje radikalec dr. Momčilo Ninčič, bivši finančni minister. Demokrati so z Ninčičem nezadovoljni, ker bi najraje sami zasedli ta stolček zunanjega ministrstva. — Naslednikom generala Zečeviča je imenovan general Miloš Vasič, komandant I. armade v Novem Sadu. Kralj je že podpisal ukaz, s katerim je imenovan Vasič za vojnega ministra. — Na prihodnji seji zagrebškega občinskega sveta bodo volili novega župana. Kandidat Hrvatskega bloka (združene protivladne hrvatske stranke) za to velevažno mesto je bivši župan dr. S. Srkulj, ki bo gotovo izvoljen, ker razpolaga Hrvatski blok v občinskem zastopu s 36 mandati, torej z ogromno večino.

Italija: Velika italijanska eskomptna banka („Banca Italiana di sconto“) je skrahirala. Glavnica te banke je znašala nad 300 milijonov lir. Bankerot (polom) te banke bo zrušil še troje drugih denarnih zavodov, ki so bili z omenjeno banko v tesni zvezi. To so: Ital. kreditna banka, Trgovska banka in Rimska banka. Vlada je hotela banki priskočiti kljub vsem težkočam na pomoč, a bilo je zastoj — bankerot je po vsej Italiji in v inozemstvu vzbudil silno razburjenost.

Bolgarija: Konferenca poslaničev je odločila, da mora Bolgarija zahtevati skupine vojaštva razpustiti do 5. m. najkasneje. Radi tega se je stanje v Bolgariji silno poslabšalo in pričakovati je važnih političnih preobratov.

Avstrija: Pred par dnevi so jidi raznesli vest, da bo naš ministrski predsednik Pašič odpotoval na Dunaj, kjer bi se imela vršiti pogajanja glede avstrijsko-jugoslovaškega sporazuma. Na Dunaju pa jim o prihođu Pašiča še ni ničesar znano, uverjeni so pa, da se bodo pogajanja že kmalu pričela. V prvi vrsti gre za gospodarska, socialna in naposled za politična vprašanja.

Naši tečaji in zborovanja.

Zupanski tečaj v Mariboru se bo vršil v nedeljo, dne 22. t. m. Na tečaju bodo predavali strokovnjaki iz Ljubljane in Maribora. Predavanja bodo dopoldne ob 9. ure naprej: 1. o notranjem poslovanju občine, 2. o domovinstvu, 3. o lovu in enakih strokovnih vprašanjih, ki se tičejo vsakega župana in člana občinskega odbora ali tajnika. Isti dan popoldne bodo predavanja o davkih (novih in starih), o napovedih in prizivih ter drugih važnih stvareh. Dopoldanska predavanja imata strokovnjaki iz Ljubljane a popoldne pa g. prof. Vesenjaj in naši poslanci. Posebnih vabil za ta tečaj ne bomo razpošiljali. Dvorano, kjer se bodo vršila predavanja, bomo pravočasno naznanili. Vse naše župane in občinske odbornike pozivamo, da nam vsaj do 15. januarja po dopisnici naznanijo, koliko mož se bo iz vsake posamezne občine udeležilo tečaja, kateri želi opoldne skupni obed. Te podatke moramo dobiti, da moremo pripraviti prostor in vse potrebno. Tečaj je določen za župane in člane občinskih odborov sodnih okrajev: Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica, G. Radgona, Ljutomer, Ormož, Ptuj, Marenberg in Mežiška dolina. Naše zaupnike prosimo, da o tečaju obvestijo vse naše možne, ki imajo opravka pri občinah. — Tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru.

Okrajne organizacije Zupanske zveze naj povabijo na zupanski tečaj dne 22. januarja v Mariboru vse naše župane in odbornike.

Okrajni sestanki Kmetijske zveze in Zupanske zveze celjskega okrožja se vrše po tem redu: Dne 9. januarja (ponedeljek) v Kozjem v okrajni hranilnici za vzhodni del kozjanskega okraja, to so župnije: Kozje, Podčetrtek, Olimje, Polje, Buče, Sv. Peter p. Sv. gorami, Podsreda, Koprivnica in Pištanj. Govorita poslanca Skoberne in Krajnc. — Dne 10. januarja (torek)

v St. Vidu na Planini za zahodni del kozjanskega okraja in sicer za župnije: St. Vid na Planini, Planina, Dobje, Prevorje, Zagorje in Jurkloster. Govorita poslanca Skoberne in Dav. Krajnc. — Dne 11. januarja (sreča) v Šmarju pri Jelšah za cel Šmarski okraj. Govorita poslanca Pišek in Pušenjak. — Dne 12. januarja (četrek) v Staremtrgu, stara šola v župnišču, za cel slovenjegraški okraj. Govorita poslanca Pušenjak in Krajnc. — Dne 13. januarja (petek) v Soštanju, cerkvena hiša, za cel soštanjski okraj. Govorita Pušenjak in Krajnc. — Dne 14. januarja (sobota) v Rečici ob Savinji, v župnišču, za cel okraj gornjehrajski. Govorita poslanca Pušenjak in M. Krajnc. — Začetek povesd ob 9. uri. Na okrajne sestanke Kmetijske zveze in Zupanske zveze so povabljeni zlasti vsi odborniki in odbornice krajevnih Kmetijskih zvez, vsi naši župani, občinski odborniki in njih namestniki, ki so že pristopili ali nameravajo pristopiti k Zupanski zvezi. Pa tudi drugi pristajasi naše stranke so povabljeni na okrajne sestanke!

Izobraževalni tečaji (enodnevnji) za zaupnike Slovenske ljudske stranke in organizatorje naših izobraževalnih in mladinskih društev so se vršili v mariborskem okrožju: v Setnici ob Dravi, Breznu, Svečini, Cirkovcah, Sv. Urbanu, Vel. Nedelji, Središču in Poljčanah. Predavali so prof. Vesenjaj, dr. Capuder, o. Pavel, tajnik Žebot in urednik Golob. V St. Lenartu v Sl. gor. se je vršil 2. in 3. jan. dvadnevni tečaj, v Marenbergu pa 2. januarja zbor zaupnikov.

Shod zaupnikov naše stranke za marenberski okraj se je vršil dne 2. januarja v Marenbergu. Namesto zadržanega poslance Pušenjaka je poročal tajnik Žebot. Napravili so se važni sklepi.

Sv. Urban pri Ptuj. Na Janževo dne 27. dec. se je vršil tukaj dobro obiskan socialni tečaj. Vsi, tudi navzoči samostojneži, so sledili z vidnim zanimanjem stvarnim izvajanjem obeh govornikov, g. prof. Vesenjaja in tajnika Žebota, ki sta slikala v živih podobah nesrečni položaj, v katerega nas je zavozila sedanja nesposobna vlada demokratov, radikalov, muslimanov in samostojnežev. Slovesno so prisegli zborovalci, da ne bodo nikdar dopustili, da bi se izključil križ in krščanski nauk iz naših šol; z ljubeznijo hočejo spraviti nazaj na pravo, trdno pot svoje nesrečne brate, ki jih je zapeljala ostudna agitacija nasprotnikov dne 28. nov. 1920. Le v pošten, za blagor ljudstva skrbeči krščanski Ljudski stranki je naša rešitev. Kako globoko so segale besede navzočim v srce, kažejo odkrite besede samostojneža, ki je rekel po shodu: Danes so pač govorili resnico! — Da bi se revežem le odprle oči! — Za mnoge zaslepljene žal ni rešitve.

Ustanovitev katol. izobraževalnega društva v Svetinah pri Ormožu se vrši v nedeljo, dne 8. januarja. Govori poslanec dr. Hohnjec iz Maribora.

Oplopnica. Dne 12. dec. smo imeli pri nas prvokrat v lepem orlovskem domu izobraževalni tečaj. Gg. govorniki: župnik Iv. Razbornik, župnik Fr. Hohnjec, vikar Jos. Mirt in Iv. Rančigaj so nam v lepi priprosti besedi predavali: o izobraževalnem, političnem in združnem delu ter o potrebi katoliškega časopisja.

Poljčane. Slovenska ljudska stranka je priredila na starega leta dan pri Hartnerju poučen tečaj, katerega se je udeleževalo okoli 300 zaupnikov. Tudi ženstvo je bilo dobro zastopano. Tečaja se je udeležilo 12 županov in zaupnikov iz Poljčan, Studenic, Makol, Laporja, Crešnjevca, Sladke gore, Loč in Sv. Jerneja. Predavala sta tajnik Žebot in urednik Golob iz Maribora. Tečaj je trajal celih pet ur. Naši ljudje so vstrajali do zadnjega in so izrazili željo, da se take prireditve večkrat ponovijo. — Pri nas se sedaj po novem letu pridno vršimo agitacijo za nove naročnike za „Slov. Gospodarja“. Skoro vsaka hiša si je že naročila naš list.

Sv. Peter v Sav. dol. V nedeljo, dne 1. januarja je imel pri nas zborovanje g. narodni poslanec Martin Krajnc. V jedrnatih besedah je razložil množici političen položaj v Beogradu in doma. Volilci so izrekli poslancem Slov. ljudske stranke zaupanje in jih pozvali, naj vstrajajo na zahtevi za avtonomijo, naj delujejo na to, da se zniža vojaštvo in da ohrani šola verski značaj.

Iz ograje slabostojnih.

Za 183.360 K je opeharil bivši poslanec Samostojne Kirbiš iz Prepolj državno blagajno. Od 12. decembra 1920 naprej je ta vsiljivi mož vlekli poslanke dijete skozi celih 382 dni. Na sleparski način je Samostojna poslala Kirbiša v ustavotvorno skupščino. Za okoli 2000 glasov so ogoljufali Slovensko ljudsko stranko, davkoplačevalce pa opeharili v korist Kirbiša za veliko svoto nad 180.000 K. Davkoplačevalci zahtevamo, da bivši poslanec Kirbiš ali pa goljufiva Samostojna vrne to veliko svoto! — Davkoplačevalci iz Dravskega polja.

Vprašanje do poštenomislečih. Odkod si je kričac Slabostojne znani Mermolja pridobil kar v enem letu odkar je poslanec pol milijona kron? Mož ni verizil, ni tihotapil. Ali je mogoče na kak drug evropski način pridobiti tako ogromno svoto? Gosposka posestva kupovati, elegantno pohištvo nabaviti za več sto tisoč kron, nobel gospoda »špilati«, to moreta edino Mermolja in Urek, ki zobljeta oves iz vladnega korita, ki ga polni samostojni minister Pucelj v Beogradu. Da, da! To je blaginjo prinašajoče delo za ljudstvo!

Kaj pa je s samostojnim apostolom Urekom! Urek se kuja, jezen je, ker ni on postal v nanovo zlimani Pašičevi vladi minister poljedelstva mesto mesarja Pucelja. Prevrnjeno ministrsko korito je Ureka tako ujezilo, da se je zabrnul v svoje blatno globoko kot jazbec v zimsko spanje. Nič več ga ni na svetlo. V Beogradu ga že niso videli bogzna kedaj ne, na shode ga ni, pa tudi svojih duševnih surovosti ne trži več po »Kmetijskem listu.« G. Urek bo ali pustil slabostojno politiko, ali pa bo ušel med zemljoradnike (če ga bodo sprejeli) v upu, da mu bodo morda ti pogrnilni ministrsko mizo. Eдиноst slabostojne je kot strah, ki je na sredini votel, krog in krog ga pa nič ni! Urek, ti nesrečni in kujavi Urek — vse je minljivo na svetu, najboljši pa politična slava, ki si jo začel ne gnojišću slabostojne žepne pravde.

Iz Prekmurja.

Smrt nar. voditelja. V Beltincih v Prekmurju je umrl dne 1. t. m. gospod župnik Stefan Kūhar. Rojen v tišinski župniji je bil kakor večina narodnih duhovnikov v Prekmurju narodni učence rajnega g. dr. Ivanočyja. Kot bogoslovec se je začel zavzemati za svoj narod, ki je bil povsod zaničevan in teptan ter preziran. — Pred razsulom Avstrije se je že v krogu g. dr. Slaviča zavzemal za jugoslovansko idejo ter jo podpiral značajno in odločno do svoje smrti, ki ga je ugrabila v 35. letu njegovega življenja. Kakor večina prekmurskih narodnih delavcev je imel tudi on sušico, ki ga je po enoletnem bolehanju spravila v grob. Kot župnik v Prekmurju je bil jako priljubljen radi svoje prijaznosti in požrtvovalnosti, s katero je delal za večni blagor svojih župljanov. Naj mu bo Bog plačnik za njegova dobra dela!

Prekmurski most pri Veržetu. O tem mostu se je že dosti govorilo in pisalo. Delo je imelo dosti težav, predno se je začelo. Takratni poverjenik Dušan Serneč ima zaslug, da se je most sploh začel delati. Zdaj stoji zadeva tako, da je lahko gotov v 3 mesecih, ako dobi vodstvo (g. inž. Miklavč) do 15. januarja dva milijona K kredita. Zdaj dela 190 delavcev. Ako ne pride denar pravočasno, se bo morala odpustiti polovica delavcev, dokler ne pride denar. Tudi v jeseni je že zmanjkalo denarja, tako da so morali delati z zmanjšanim številom delavcev. Zeleti bi bilo, da se gosposki poslanci pri finančnem ministrstvu odločno zavzamejo zato, da se ne bo več cincalo s tem delom v velikansko gospodarsko škodo prekmurskega prebivalstva.

Gospodinjstva šola v Beltincih. Dne 15. januarja se začne tretji trimesečni tečaj za gospodinjstvo v Beltincih v Prekmurju. Sprejemajo se deklece ne le iz Prekmurja, ampak tudi iz Štajerskega. Pri zadnjem tečaju je še bila ena Štajerska, zdaj se jih misli prijaviti še več. Za štajerske deklece je zdaj že ugodneje, ker lahko vsak čas pridejo čez most pri Veržetu, ki je tako daleč že gotov, da se lahko hodi peš čez

njega po dnevi in s svetilko tudi po noči.

Tedenske novice.

Agitatorjem našega časopisja. »Gospodar« je obljubil, da bo krog Novega leta objavil imena vseh onih, ki so pridno in uspešno agitirali za razširjanje našega časopisja. Imena požrtvovalnih agitatorjev bodo objavljena, kakor hitro bo čisto zaključena agitacija. Upravništvo »Gospodarja« si skrbno zapisuje imena onih, ki so si tolikanj prizadevali za pomnožitev naročnikov. Prosimo še za enkrat nekoliko potrpljenja.

† J. Pelcl. V Polcah pri Gornji Radgoni je umrl eden najodličnejših vodilnih somišljenikov naše stranke g. Janko Pelcl, veleposestnik istotam. — Blagi pokojnik se je že od svoje rane mladosti udeleževal bojev za preporod in blaginjo našega naroda. V gornjeradgorskem okraju je visoko dvignil slovensko in katoliško zavest, z mladeniško vnemo in veliko požrtvovalnostjo se je udeleževal bojev za okraj v javne zastope. Pelcl je bil oče zastop gornjeradgorski in za vse voštevilih narodnih in katoliških organizacij. Od ustanovitve Kmetijske zveze do svoje smrti je bil njen delaven in požrtvovalen odbornik. Udeleževal se je vestno zborovanj in sej bedisi v Mariboru ali Ljubljani. Znan je bil daleč na okoli kot velik dobrotnik vsake dobre in poštene stvari. Naš Janko pa je bil predvsem zaveden katoliški mož. Prepričanje njegovo je bilo neomajeno, jekleno. Ni ga oparila nobena sovražna sapa, noben udarec. Takih mož nam Bog daje veliko število! Odličnemu možu, značajnemu na rodnjaku, zavednemu pristašu naše stranke svetila nebeška luč!

Odličen naš somišljenik umrl. Na starega leta dan smo v Št. Petru niže Maribora spremljali k večnemu počitku veleposestnika in bivšega župana, načelnika kraj. š. sveta i. t. d., g. Franca Vračko, ki je v najlepši moški dobi v 51. letu zapustil po kratki bolezni ta svet in odšel za novo leto k božjemu Plačniku. Kako težko nam je bilo slovo od njega, najlepše priča njegov pogreb. Nešteto ljudstva se je zbralo, da izkaže zadnjo čast možu — značaju, ki je vedno odločno zastopal svoje krščansko prepričanje in svojo narodnost. Pogreba so se udeležili vsi prijatelji ter sedanjí in prejšnji občinski odbor, g. nadučitelj, šolske sestre in lovski prijatelji iz Maribora. Vojaško godbo pa je priskrbel g. Vinko Neuwirt, kateremu je bil poleg drugih rajnik boter. V družinski grobnici spava sedaj mož, naš dragi prijatelj in zaveden pristaša krščanske stranke ter čaka vstajenja, kar edino je tolažba za zapuščeno ženo in otroke. Bog, ki ga je rajnik ljubil in spoznaval, naj mu bo večer Plačnik! Z Bogom, dragi Franc in na svidenje!

Kaj pa potrebe v Sloveniji? V proračunu za leto 1922 izkazuje ministri na stotine milijonov kron za nove ceste, mostove, kasarne in železnice v Makedoniji, Srbiji in Crnogori. A kaj pa naše slovenske gospodarske potrebe? Za te se sedanja demokratsko-samostojna vlada ne zmeni. Most pri Dupleku je krvava potreba. Brod večinoma radi male Drave ne vozi, ptujski most je trhljiv, cesta na levem bregu Drave mimo Št. Petra pa je taka, da ni mogoče s težkimi vozovi po njej v Maribor. Železniška zveza Ormož-Ljutomer ali Ljutomer-Središče je krvava potreba. Raynotako tudi zveza s Prekmurjem. Regulacija Drave, Pesnice, Savinje, Sotle in drugih rek in potokov v Sloveniji bi se morala izvesti. Mežiška dolina neobhodno potrebuje cesto v Saleško dolino. Na tisoče gospodarskih potreb imamo. A mi pač imamo samo pravico plačevati visoke in neznosne nove davke. Kje so fisti Ureki, Mermolje, Drogeniki in Kirbiši, ki so pred volitvami leta 1920 kričali, kako bodo v naš blagor delovali v Beogradu. Pri vladnem koritu zoblajo

Prav značilno. Ko je v debati radi dvanajstin poslanec g. dr. Ivančič z ostro kritiko pral finančno upravo in njenega ministra, se je ta brezbrizno, kot v kavarni razgovarjal v kotu z nekim svojim pajdašem. Poslanec g. dr. Šimrak je opozoril govornika: »Vi govorite, minister se pa tam-le pogovarja ter vas niti ne poslušala!« — Dr. Ivančič je nato pred nadaljevanjem svojega govora to-le povedal: »To je stvar olike in izobrazbe

g. ministra, če se razgovarja, medtem ko njegov drug in poslanec govori. Ne morem ga boljšega naučiti, ko ga niti njegova mati ni mogla. Pa kaj, tudi na univerzi je bil profesor, pa mu tudi to ni pomagalo.«

Protí davku na vozove. Iz celjske okolice poročajo: Najnovejši davek na vozove na peresa je za kmeta krivičen. Vozove na peresa rabimo kmetje le v nujni potrebi, kadar je treba nagnjo pripeljati duhovnika, zdravnika ali živinozdravnika; kadar je treba peljati bolnika k zdravniku, ali v bolnico id; ne rabimo pa takšnega voza za zabavo, da bi se vozili le na izprehod. Zaradi tega so zborovali na shodu KZ v Celju dne 26. decembra 1921 na predlog gospoda Glinšeka sklenili sledečo resolucijo: Z ogorčenjem protestiramo zoper davek na enovprežne vozove na peresa, ker rabimo iste le v nujni potrebi, ne pa za zabavo in zahtevamo, da se ta, za kmeta povsem krivičen davek ukine. Resolucija se je poslala Jugoslovanskemu klubu v Beograd. Vse kmetijske organizacije storite jednako!

Za nedeljivo Slovenijo! Okrajni zastop Smarje je imel dne 28. decembra plenarno sejo, pri kateri se je sklenil oster protest proti delitvi Slovenije v dve okrožji. Svoj sklep so utemeljevali s temi razlogi: Slovenija se da najlepše in najceneje upravljati pri nedeljivosti. Pri delitvi Slovenije bi se uradništvo moralo pomnožiti, nova uradna poslopja graditi, kar bi naložilo davkoplačevalcem ogromne stroške. Delitev bi spravila obe okrožji v veliko nevarnost, da postane mariborsko okrožje plen Nemške Avstrije, ljubljansko pa plen lačne Italije. Okrajni zastop je naročil g. načelniku Ferlineu, da ta protest takoj odpošlje na pristojno mesto in pozove vse okrajne zastope, da vložijo enak protest. Protest je bil od vseh članov skrajnega zastopa brez razlike strank soglasno sprejet. Okrajni zastopi! Posnemajte šmarški okrajni zastop!

Kako se postopa v mariborskem okrajnem šolskem svetu z odličnimi slovenskimi kmetijskimi možmi. Za St. Peter niže Maribora je bilo treba imenovati novega krajnega šolskega ogleda. Šolsko vodstvo je predlagalo tri odlične domačine: Bračko Franc, Žlik Jan. in Ornik Jožef. A kaj je učinil okrajni šolski svet? Ni upošteval ne predloga šol. vodstva, ne želje domačinov. Učitelček in hud demokrat ter če treba komunist in slabostonež Kramer je imel svoje prste vmes in je nekje uplival, da bi se imenovalo ali slabostonežna Frasa, ali pa demokrata Klemenciča. Šolski ogleda mora biti baje »domoljuben« po vzorcu liberalnega advokata dr. Kodermana. Torej po mnenju učiteljčka Kramerja in visokih gospodov pri okrajnem šolskem svetu naši preizkušeni kmetijski domači možje niso »domoljubni«. Ni čudo, ako ljudstvo ne spoštuje mladih liberalnih učiteljčkov in uradnikov, ako se tako postopa z njim.

Pozor gg. županom! Gg. župane opozarjamo, da v seznam (knjigo) izdanih živinskih potnih listov v rubriko: »Kraj namemba«, vpišete vedno, ali se žene na sejm. Ako se napiše v omenjeno rubriko samo kraj, brez dostavka »na sejm«, smatra davčno oblast, kateremu morajo občine pošiljati omenjene sezname izdanih živinskih potnih listov, da je gospodar živinice gotovo prodal in mu na podlagi tega lahko odmerijo davek. Ako pa se dostavi »na sejm«, davčna oblast tega ne more storiti.

Županski vestnik bo odslej objavljen v Slov. Gospodarju. Županska zveza v Ljubljani bo sproti pošljala članke Tajništvu Slov. ljudske stranke, ki bo članke in notice priredilo za naše razmere in jih izročilo uredništvu Slov. Gospodarja. Župani naj pošiljajo vprašanja glede občinskih zadev naravnost na Župansko zvezo v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. Če želi kdo pismeni odgovor, naj priloži zamko.

Do novega leta so vpsolale tajništvo SLS v Celju seznam članov in naznanile nove krajevne odbore za leto 1922 sledeče Kmetijske zveze celjskega okrožja: Sromlje, Gotovlje, Griže, Celje okolica, Vojnik, Dobrna, Sv. Peter v Savinjski dolini, Sv. Francišek v Gornji Sav. dolini, Novaštifta, Spodnji Dolič, Žiče, Planina, Podsreda, Sv. Jedert nad Laškim, Sevnica, Razbor pri Slovenjgradcu, Št. Jurij ob Taboru, Sv.

Miklavž pri Wiederdriesu, Sv. Andraž pri Velenju. Tudi iz Pišec in Št. Jurja ob j. ž. smo že dobili vesela poročila. Pozivamo vse Kmetijske zveze celjskega okrožja, da kar najhitreje vpošljejo tajništvu v Celju sezname članov, članarino in nove odbore! Tajništvo SLS v Celju.

Zakaj in kako odpada listje iz drevesa samostojne politike. »Kmetijski list« št. 52 z dne 29. dec. 1921 me prištevava k najslabšim listom, ki so odpadli z večno-zelenega drevesa SKS. Gosposde okoli »Kmetijskega lista« pozabljajo, da odpada listje le z onega drevja, ki je črivo in mu gnijejo korenine. Listje odpada navadno tudi iz drevja, kateremu primanjkuje potrebnih snovi za čvrsto in zdravo življenje. Toliko v odgovor. Jože Gungl, posestnik Jarenina.

Izjava. Izjavljam, da sem izstopil iz Samostojne kmetijske stranke in pristopim k Kmetijski zvezi. Galicija, dne 25. decembra 1921. Jožef Špeglič. — Dostavek: Jožef Špeglič je dal tudi lepo vsoto za volilni sklad KZ.

Tel. odsek Orel v Slov. Bistrici ima v nedeljo, dne 8. januarja 1922 ob 3. uri pop. svoj II. redni občni zbor. Vsi bratje člani kakor tudi prijatelji orlovstva iskreno vabljeni! Bog živi!

Na naslov ptujskega okrajnega glavarstva. Iz Zavrča nam poročajo: Pri nas se je vrnil na županski stolec iz učiteljske službe odpuščen vinski mešetar in po završki okolici presluli zggar Troba. V celom ptujskem okraju ni občine, ki bi imela kazenskim potom odslovljenega učitelja za župana kot ravno Zavrč. G. Troba je porabil moč letošnjega vina, da se je znagal do »rihtarije.« Pred župansko volitvo je napajal odbornike, da si je na ta način osigural župansko čast! Troba je bil nemogoč kot učitelj, a sedaj bi naj bil župan kmetijske občine! Dolžnost ptujskega okrajnega glavarstva je, da preišče Trobovo zadevo in njegovo z vsemi mogočimi črnimi poglobami oštrafotano prošlost in bo uvidelo, da človek Trobovega kova nika kor ne spada na županski stol. Od završkih občinskih odbornikov, ki so pomagali Trobi do županstva, so bili trije že kaznovani, četrti pa še čaka na odmero sodnijske kazni. Završki občinski odbor z novim županom je kot zbirališče kaznjencev pravcata sramota za celotni ptujski okraj. Ptujsko glavarstvo, glej, da napraviš red!

Še enkrat tržišče pri Sv. Barbari v Haložah. Izvedeli smo, da je poleg glavarja Pirkmaierja glavni krivec glede delne prepovedi tržišča pri Sv. Barbari uradni zdravnik v Ptuj dr. Vrečko. Ti ljudje, ki živijo v izobilju, lahko preprečijo ubogim Haložanom ceneši nakup živil. Ako bi le spoznavali bedu ubogih haloških družin, pa bi govorili in delali drugače.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru je v l. 1921 razposlalo v svojem delokrogu 3295 pisem. Prizvov glede dohodnine in napovedi se je izgotovilo v strankini pisarni 1446. Druhih prošenj, glede vojaštva, carin itd. se je izgotovilo 370.

Pozor pred sleparji! V mariborski okolici se klati nek agent iz Avstrije, ki ponuja kmetom raznovrstne poljedelske stroje. Sleparju je naseljen na limance več kmetov, ki so si naročili poljedelske stroje ter iste tudi takoj plačali. Toda glej! Ko so dospeli naročeni poljedelski stroji, se je dogladno, da so bili nerabni. Kaka tožba proti podanikom tujih držav bi enkrat ne izdala mnogo in bi taká pravda trajala delj časa. Najbolje storite, ako si poljedelskih strojev ne naročate iz inzemstva po kakem neznanem agentu, marveč naročite iste pri kaki domači tvrdki in kot tako bi priporočali Ivana Hajny, Maribor, ul. Aleksandrovi cesti 45.

Pozor pri zauživanju novega vina! Dogajajo se številni slučajji, da novo vino močno škoduje ljudem, ki so bolni na ledvicah in želodcu. Zdravniki so mnenja, da je škodljivo posebno vino iz grozdja, na katerem je bilo obilje žvepla in galice. Varujmo se torej pred velikega zauživanja novega vina. Ko bo vino drugokrat pretočeno, bo bolje.

Pozar. Iz Ponikve ob j. ž. nam pišejo: Dne 29. dec. 1921 ob pol 11. uri ponoči je na dosedaj še nepojasnjen način izbruhnil ogenj v stanovanju posestnika Jožefa Mlakar v Ponikvi. Zgorrela je do tal lesena hiša in gospodarsko poslopje; zgorela je tudi obleka,

živež, pohistvo, seno, orodje. Le živina je bila pravočasno rešena. Mladi gospodar, ki se je še le pred letom poročil, se nahaja v veliki stiski. Zavarovan je bil le za malenkostno svoto. Pripočamo ga vsem dobrim srcem, naj mu pomorejo. Ob tem požaru je cela vas Ponikva trepetala strahu. Le docela mirnemu deževnemu vremenu, pogumu gasilcev in očitnemu božjemu varstvu je zahvaliti, da ni pogorela cela vas kakor v letih 1768 in 1782.

Premeteno jih je potegnili. Po Ljubljani se je potepal nobel gospod v starosti 40—50 let, ki je govoril nemški, a slovenski samo napol. Obšel je v Ljubljani vse samostane, kjer se je izdajal za zastopnika tujezemske veletrgovine s plateno robo. Ljubljanske franciskane je napet najstjal za 720 K. Bolj kot v Ljubljani se je posrečila sleparija laziagentu v Mariboru, kjer je izvalil od raznih strank 11.000 kron. Sleparja še policija dosedaj ni prijela.

Uprava državnega monopola je objavila svojo bilanco, po kateri naj bi bilo za to leto okrog 200 milijonov dinarjev čistih dohodkov. Lansko leto ob tem času je pa izkazala kot dobiček nekaj nad 100 milijonov, torej letos še enkrat toliko in tobak se kljub temu vsako leto parkrat izdatno podražil. Sedaj ob prvem se je zopet podražil, četudi so vladni listi nekaj dni poprej svele zatrdjevali, da ostane pri stari ceni. — Bog naj razume to upravo! Govori o dobičku, cene pa vedno navija. Cemu? Ali za to, da bo še nekaj visokih državnikov lahko vleklo za prazen nič visoke plače iz monopol ske uprave! Dosedaj je itak že vsaki drugi vladni politik na papirju zaposlen pri tej upravi ter plačan z najmanj 40.000 dinarji na leto.

Vračamo se v srednji vek. — Kakor poročajo hrvatski listi, hodijo v okolici Siska čudne davčne komisije. Sestavili so jih občinski beležniki ali pisarji iz žandarmerijskih in drugih patrulj in tako hodijo od kmeta do kmeta in tirjajo davke. S kmetom, ki ne more takoj plačati ali pa ki ne verjame pisarjevim podatkom, da je dolžen toliko in toliko, napravijo prav nagel račun. — Vderejo mu v hlev ter odpeljejo nekaj glav živine. — To je čuden način pobiranja davkov. Tako so postopali nekaj razni vojni najemniki v 30-letni vojni in pa turški paše.

V Beogradu močno razsaja škrlatica in črne koke. Število na škrlatici obolelih znaša 416, 28 slučajev pa je črnih kock.

Koliko stane ena številka časopisa v N. Avstriji? Posamezni izvodi dunajskih listov stanejo 30—40 K.

Vožnja iz Spilja v Gradec bo stala odslej 1000 nemškoavstrijskih kron.

Enkratna vožnja po dunajski električni pocestni železnici (tramvaj) stane od sedaj naprej 60 nemškoavstrijskih kron. Socialdemokratska večina dunajskega občinskega sveta pa zahteva celo na 80 K.

Pomiv vsem vpokojencem, invalidom in vdovam južne železnice. Dne 8. januarja 1922 ob pol 10. uri dopoldne se vrši v Gambinovi dvorani v Mariboru redni občni zbor podružnice vpokojencev južne železnice. — Janko Kaučič, predsednik.

Zahvala. Za župnijsko cerkev na Tinjanu v Istri, ki so jo dne 12. maja 1921 po noči razbojniki oropali vsega, keliha, ciborja, 2 oltarna križa in tudi srebrno monštranco z Najsvetejšim vred, se je zbralo po blagotnem prizadevanju preč. gospoda Ferka, kaplana v Ljutomeru, potom za sveto stvar navdušenih Orlic Ljutomske župnije po vaseh pri dobrem ljudstvu 486 dinarjev. Posebej so darovali: preč. gg. Ozmeo, dekan 30, Zadravec kaplan 30, Lovrec, Andrej, 30, Ferk 30 dinarjev. Skupna vsota 1000 din. Bog plačaj vsem preč. darovalcem! Naj bi se tudi še drugi obč. dobrotniki spomnili tužne Istre, ki ječi v sužnosti, ter pošiljati prispevke preč. g. Ferku v Ljutomer, kot poverjeniku za uboge Istrijane in njihove siromašne cerkve. Istrski slovenski narod bo znal ceniti ljubezen svojih bratov in se bo prepričal, da v Jugoslaviji nimate samo besed, ampak tudi v dejanju kažejo ljubezen do siromašnega naroda v Istri in njihovih cerkva, ki so tako zapuščene. — Župni urad sv. Mihaela, nadangelja v Tinjanu, Istra.

Pridna nabiralca novih naročnikov Slov. Gospodarja in Straže sta bila v Št. Andražu pri Polzeli Ivan Praprotnik

in Franc Leonardi! Hvala Vama za Vajino požrtvovalnost!

Koledarčki Kmetске zveze so zopet na razpolago v Tajništvu Kmetске zveze v Mariboru (Cirilova tiskarna). Koledarček je fino vezan in ima vabljivo žepno obliko, obsega nad 200 strani. Prostor za beležke, zaznavanje dohodkov in izdatkov je dovolj. Koledarček ima strokovnjaške tabele kako se meri okrogel les, kako se izračuna živa in mrtva teža živine, brežnost pri domačih živalih, nove določbe jamstva pri prodaji živine, pomoč v sili itd. Cena s poštnino vred samo 18 K. Naročite takoj, dokler je še kaj zaloge. Naslov: Tajništvo Kmetске zveze v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Neki župan, ki je prišel prepozno k občinski seji, se je pri odbornikih, ki so ga čakali, oprostil takole: „Gospodje odborniki, oprostite mi, ker sem prišel prepozno, saj znate, da sem bolan na telesu, oni, ki so bolani na umu, že lahko pridejo poprel.“ Gospodi župan pa je pozabil, da pravi sv. pismo tudi: „Blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo!“

Gospodarstvo.

Kaj mora vinogradnik brezpogojno znati?

Mnogo vinogradnikov si še danes ni na jasnem, kakšne ameriške podlage naj vzamejo za svoje vinograde, zato smo se odločili, da v glavnem navedemo najpotrebnejše in najboljše podlage:

1. Vitis Riparia (obrežna trta), zahteva globoko, zmerno vlažno in toplo zemljo. Zorenje pospešuje, trte, na njej cepljene, zorijo nekaj prej kot druge. Najbolj znana pri nas je Riparia Portalis, ki se tudi največ uporablja. Na tej podlagi ne uspevajo: Laška graševina, (Wälschriesling) in silvanec. Se dandanes dela mnogo trsničarjev pogrešek, da cepijo ti dve vrsti na to podlago, ki bi veliko bolje uspevali na:

2. Vitis Rupestris (skalnata trta). Ze po svojem imenu zelo primerna za peščene zemlje. Najbolj razširjena pri nas je Rupestris Göthe št. 9. Ta ima največje upanje, da se bo pri nas zelo razširila, ker uspevajo na njej vse vrste.

3. Vitis Berlandieri (apnena trta), je najbolj primerna za zemlje, ki so naslale iz apnenca, kakor se najdejo pri nas mnogokje. Zelo znane so: Riparia-Berlandieri (Teleki-križanka).

4. Vitis Solonis (močarna trta), ki uspeva celo v precej vlažni in močar ni zemlji, kjer bi ne vzdržala nobena druga podlaga. Križanka Riparia-Solonis 1616 je najboljša, sama Solonis je premalo odporna proti trtni uši (Phylloxera vastatrix).

To so glavne štiri vrste, ki za nas zadostujejo. Vinogradnik mora, predno se odloči za nasad, temeljito preudariti, katerega teh vrst bo primerna za njegov vinograd. Najbolje je, ako se obrne pri tem še na kakega, v tem izkušenega vinogradnika. Ako za njegov vinograd primerne podlage ne dobi, je veliko bolje s sajenjem počakati še eno leto. Največ se je v tem grešilo tekom vojne in prva leta po njej. Mnogi vinogradi so zasajeni s prav dvomljivimi podlagami, kar so mnogi trsničarji radi pomanjkanja ameriških ključev jemali za podlago šmarnico, Jork, Madaira, ali celo kar Jzabelo. Kako se zamorejo te posamezne vrste med seboj razločevati, je znanje za sebe, in si ga ne more vsak vinogradnik prisvojiti, veliko bolj mora zato gledati, da dobi cepljena trte od zanesljivih trsničarjev.

Trsničarje, ki nevednost vinogradnika izrabljajo bi se moralo občutno kaznovati, tudi če se goljufija najde še le po letih, ker je celo strokovnjaku to težko takoj dognati.

Cene vinu so stalne. Pridno se oglašajo kupci iz Ljubljane in Gorenske.

Petiot in saharin. Vsled nizke avstrijske valute je preplavilo nebroj prekupčevalcev saharina naše ozemlje, nudeč ga po zdadno nižji ceni kot pesni sladkor. To je premočilo marsikateroga vinogradnika, da je napravil s pomočjo istega petiot, ki je ostal do danes ogabno sladka brozga. Naj čaka vinogradnik še 10 let, iz pe-

notane bo nikdar okusna pijača. Zakaj? V grozdju, sadju, jagodičevju in modu itd. je grozdni in sadni sladkor mešan. Tak sladkor pretvorijo vrelne glivice v alkohol; iz mošta nastane vino. Tudi naš navadni pesni sladkor pretvorijo glivice v alkohol, presnujejo ga pa popre, v grozdnega in sadnega. Vse te vrste sladkorja spadajo med organske, to je življenjske kemične spojine, ker je mogoče, da jih živa bitja, to so glivice, presnujejo v druge snovi. Saharin je pa popolnoma mrtve kemične produkt, ki sicer sladi, vendar ga pa nobeno živo bitje ne more več pretvoriti v drugo snov. Sladimo lahko z njim čaj ali kavo, nikdar ga pa ne smemo rabiti v kletarstvu.

Odkod je prišlo sadno drevje? — Domovina našega sadnega drevja je Azija. Od tam se je sadjarstvo polasoma širilo po Evropi. Za pospeševanje sadjereje so največ storili redovniki; to priznava vsa zgodovina sadjarstva. Mogočen pospešitelj sadjarstva je bil Karol Veliki. Zelo značilna je njegova naredba, da mora vsak novoporočeni par posaditi šest sadnih dreves. Kitajska in vzhodni Kavkaz sta domovina jabolčnega drevesa, Armenija, Perzija pa hruskovega, breskovega in mareličnega. Prvi so prinesli v Evropo sadno drevje Grki od njih so dobili Rimljani, ki so ga razširili po svojih provincah. V Nemčiji so našli 70 milijonov češpljevih, 52 milijonov jabolčnih, 25 milijonov hruševih in 22 milijonov češnjevih dreves. Kljub tem ogromnim številkam mora Nemčija uvažati še mnogo sadja iz izozemstva. V marsičem bodem morali mi posnemati Nemce, posebno pa kar se tiče kmetijstva, tega se od slovenskih narodov ne bomo mogli nikdar učiti.

Kmetijska podružnica Št. Ilj v Slovgor. priredi v nedeljo dne 8. januarja popoldne ob 3. uri v Ceršaku pri posestniku Stanju zborovanje. Govori višji državni živinozdravnik Franc Pirnat iz Maribora.

Cene goveji živini za izvoz v Italijo in Švico so se zopet dvignile. Težke in rejene vole od 650 kg naprej plačujejo po 22—28 K 1 kg žive teže. Vole od 500—650 kg in srednje debele pa po 18—24 K. Celo krave za klobase plačujejo izvozničarji po 10 do 14 K. Sedaj po zimi izvažajo izvozničarji povučini le meso zaklane živine. Največ transportov gre iz Maribora po koroški progi preko Celovca v Italijo in Švico. Po deželi so se razpasli sedaj številni pokupčevalci živine, ki natvezejo nepoučenim živinorelcem, da cene padajo, da je izvoz ustavljen i. t. d. Živinoorejcem svetujemo, naj bodo pri prodaji živine pazljivi, ker se cene še vedno dvigajo. Najbolje je, da kijaevni odbori Kmetске zveze v posameznih občinah pišejo Tajništvu SLS v Mariboru, ki bo poskrbelo za dobre odjemalce.

Cene živini na Hrvaškem: Voli 18 do 28 K 1 kg žive teže, biki 14—18 K, krave 12—18 K, telice 16—20 K, teleta 18—24 K, debele svinje 42—54 K, svinje slabše vrste 36—46 K.

Cena pitanim prašičem raste. Na zadnjem ptujskem svinjskem sejmu so plačevali pitane prašiče po 42—44 K 1 kg žive teže. Tako nam poročajo iz Ptuja. Cena plemenim prašičem pa se ne dviga, ker nedostaje krmil.

Rožje vinske trte za krmo goveji živini. Strokovnjaki trdijo, da je enoletno rožje vinske trte izborna krmilo za govedo. Rožje se mora zdrobiti s strojem ali na kak drug način. Dobro razdrobljeno rožje živina zelo rada žre. Taka krma se polaga ali sama, ali pa pomešana med slamo ali seno. Uredite polaganje rožja tako, da bo dobila živina to krmo vsak dan po enkrat. Krave mlekarice posebno radi žro zdrobljeno sveže rožje in dajo po tej krmi dobro mleko. Rožje, namenjeno za krmo, ne sme ležati po več dni na prostem, ampak ga shranujte po dovršeni rezi v kakem vlažnem prostoru, n. pr. v kleti.

Seno so plačevali v Mariboru v sredo dne 4. januarja na tržišču 100 kg sladko 800—850 K, kisló 700—800 K.

Cene poljskim pridelkom. Pšenica stane v Novem Sadu 1530—1540 K, koruza 1130—1140 K, oves 900—910 K, otrobi 730—740 K. Cene koruzi se dvigajo, njen izvoz iz Romunije je prepovedan.

Tobačne cene vnovič zvišane. Uprava državnih monopolov, nas je vnovič osrečila z zvišanjem tobačnih cen, To zvišanje je precej občutno. — Tako n. pr. stane tobak: najfinejši turški od 180—200 din. za 1 kg, srednje fini turški od 60—65 din. za 1 kg, najfinejši ogrski od 35—50 din. za 1 kg, domači tobak od 30—40 din. za 1 kg. Cigarete: egiptovske od 220 na 250 din. za 1000 kom., Moris-cigarete od 180 na 200 din. za 1000 kom., sport-cigarete od 100 na 110 din. za 1000 kom. ogrske cigarete od 50 na 65 din. za 1000 kom. Tobak za žvečen je: „šibike“ od 40 na 50 din. za 1 kg in klobase od 40 na 50 din. za 1 kg. Tudi tobačni izdelki nekaterih srbskih in bosanskih tovarn so precej zvišani. Tozadevni ceniki so na razpolago v vseh tobačnih trafikah.

Hmelj. Vsled praznikov ni bilo na hmeljskem trgu v Žatcu nobenih živahnih hmeljskih kupcij. Cene na deželi so se gibale med 4500—5000 čehoslovških kron za 50 kg. Tudi kupcija s tujim hmeljem je bila malenkostna. Govori se, da bo v začetku novega leta hmeljska kupcija zelo živahna, kajti Francija namerava nakupiti večje množine hmelja.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 273%—277%, francoski frank stane 22%—23 naših kron. Za 100 avstr. kron je plačati 4.60—4.70, za 100 čehoslovških kron 415—425 naših kron, za 100 nemških mark 155, za 100 ašk. lir 1170—1172 jugoslovanskih K. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.95 centuma (1 centim = 1 vin.). Ob zadnjega poročila je vrednost našega denarja ostala neizpremenjena.

Dopisi.

Beltinci v Prekmurju. Pogreb župnika Küharja se je vršil dne 3. t. m. jako slovesno. Ljudstva je bilo na tisoče in tisoče, duhovnikov-Prekmurcev 22, ter zastopniki vseh uradov: dr. Bratina, dr. Čuš, dr. Kovča, Prelog, major Sagadin itd., nadalje posl. Klekl, prof. dr. Slavč, Božidar Sever in drugi. Vodil je pogreb gen. vikar kanonik Strauß iz Dolnje Lendave, s krsto sta nosila dva kaplana rajnega župnika in dva sosedna duhovnika. Izguba s smrtjo rajnega je zelo velika. Rajni je bil neumoren delavec na narodnem in cerkvenem polju. Pomanjkanje duhovnikov v Prekmurju je že tako, da po nekaterih župnijah ne morejo duhovniki več sami učiti verouka, ampak opravljajo to učitelji. Nevarnost je tudi, da ne pride za naslednika tako vrl narodnjak, kakor je bil rajni g. Kühar, ki ga je spravila kruta jetika v 35. letu njegovega življenja prerano v grob. Patronat ima namreč grof Zichy in kogar ta predlaga, tega imenuje za župnika sotošiški škof grof Mikeš. Zunanje ministrstvo se namreč vedno ne more Prekmurja odločiti od madžarske školije.

Sv. Barbara v Haložah. V zadnjih „Slov. Gospodarjih“ se čita mnogo o raznih župnijah, da je mnoge novih naročnikov in pridnih agitatorjev. Tukaj pri Sv. Barbari pa tudi nismo zaspali, ampak prav pridno nabirajo nove naročnike za naše liste sledeči fantje in dekleta: Emeršič Janez iz Paradiža, Kolednik Mihael iz Gruškovca, Zavec Jožef v Slatini, Emeršič Marija v Gradiscu in drugi iz raznih občin naše župnije. Nabrali smo skupno približno 40 novih naročnikov. Največ jih je iz Paradiža. Sicer pa še nadalje traja nabiranje novih naročnikov, in ko bo zaključeno, potem bodemo znali za pravo število. Stari naročniki pa ostanite zvesti tudi v novem letu, da bo naša fara na dobrem glasu. Pozdravi Janez Emeršič, agitator in knjižničar.

Sv. Andraž v Slov. gor. Božični prazniki so prinesli v hišo blage družine Kostanjevec bridko žalost. Na božični dan ji je vzela nemila smrt dragega, pridnega Lojzeka. Bil je izredno dober otrok. Rad je prebiral „Angeljčka“, katerega naročnik je bil. — Bil je tudi član Mar. vrteca. — Ko je gledal ob času bolezní svojo jokno mater, ji je govoril: Mati ne jokajte, saj bodeš tudi vi umrla. Počival v miru dragi Lojzek, ugledni družini naše sožalje!

Sv. Marko niže Ptuja. Solsko vodstvo se najlepše zahvaljuje vsem, ki z raznimi darovi (bideršaki, jabolka,

prakti in drugo) pribomogli, da je tako lepo uspela božičnica za solarje. Bog plati!

Sv. Peter v Sav. dolini. Naš bogat gostilničar Alojzij Sribar, ne ve kam s svojim denarjem. Pa prišlo mu je stedeče na misel: Razpisal je nagrado 5000 kron tistemu, ki bi najpoprej ubil domačega župnika, kajti na javni cesti se je glasno izrazil: Pet tisoč kron bi pa dal tistemu, kdor bi spravil s sveta našega župnika dr. Jančiča. Za to razpisano nagrado je pa prejel nagrado od celjske sodnije, da mora plačati 600 K denarne globe, ali pa dva dni zapora, ako mu je ljubše. Tudi Sribarjeva žena je jako bojevito žensče. Na Novega leta zjutraj ob 11 uri je sunila čez prag oboroženega občinskega redarja, ki jo je prišel opozoriti, da je policijska ura že davno prekoračena. Kako bo ta bojevita žena svoje junaštvo zagovarjala pred kazenskim sodiščem, bomo svojtas poročali. Kaj pa poreče k temu okr. glavar Pinkava?

Mozirje. Umrla je soproga našega somišljenika gospoda Ivana Cesarja, akademičnega kiparja in podobarja, gospa Terezija Cesar. Pokopana je bila dne 29. decembra 1921 ob prav obilni udeležbi. Družini naše sožalje, dragi gospej Cesarjevi pa naj sveti večna luč!

Smartno v Rožni dolini. V št. 50 „Kmet. lista“ z dne 15. dec. 1921 je bil objavljen ta-le dopis: „Smartno pri Celju. Dragi nam „Kmet. list“! Ker ni bilo od nas že dolgo nobene novice, zato je skrajni čas, da ti sporočimo žalosten dogodek, ki se je pripetil v naši vasi in ki kaže, kam privede klerikalna vzgoja. Pri nas je bil visokošolec, daleč poznan kot hud in zagrižen klerikalec. Pri volitvah je strastno agitiral za KZ ter stal vedno pri župniku. Njegov oče je enako vnel klerikalno, ki prebira vedno zgolj klerikalne liste ter zajema samo iz njih vso modrost zase in za svoje otroke. Zato so pa otroci tudi lepo vzgojeni! Ta visokošolec je zagrešil namreč grdo sleparijo (zakaj ne reče naravnost tatvine, op. pis.) ter pobral v tukajšnjem gradu, kjer so ga zelo cenili, raznih vrednosti za nad 200.000 K. Toda tudi od drugod prihajajo slične stvari. Ko je zbral denar, jo je pa hotel popihati na Dunaj. Ampak na železnici so ga še pravočasno prijeli ter izročili sodišču. Taki so klerikalni agitatorji in take sadove rodi klerikalna vzgoja! Proč s klerikalnimi listi!“ — Tako „Kmet. list.“ Sedaj imamo besedo mi, ki ljubimo resnico, hčerko božjo, katero „Kmet. list“ in njegov lažnjivi dopisnik tako nesramno gazita in teptata. Tisti visokošolec, ki je storil ta greh, ni bil nikdar klerikalec ter nikdar ne bo; da bo pa ljudje vedeli, povemo njegovo ime, katero je „Kmet. list“ previdno zamolčal. Ta posili-klrikalec se piše Ivanček Kvac in je sin g. naučitelja, kateri tudi ni bil nikdar klerikalec, ampak je vedno nastopal proti duhovnikom, včasih celo robalo, zlasti proti g. kaplanu Kavčiču in g. župniku Erkerju. Ivanček si je pri zadnjih državnoborskih in občinskih volitvah brusil pete za samostojno, to lahko pove g. Drofenik in bil vedni dopisnik „Nove dobe“, ki je več kot liberalna, in tam smešil vse, kar je količkar dišalo po krščanstvu, saj se Marijini družbi ni prizamesel. Mi smo hoteli molčati, da bi sodnija prej govorila, ker je pa „Kmet. list“ prinesel to nesramno laž in jo hotel nam podtakniti, smo ugotovili samo resnico. Vsi pošteni in krščanski ljudje lahko vidite, kdo laže, pokažite sada, po Novem letu lažnjivemu ključku „Kmet. listu“ in vsem liberalnim listom vrata in naročite naše krščanske liste. Liberalni listi vam bodo kazili hišo, zastrupili mladino in vam ogrenili vaša stara leta. Naši krščanski listi vam pomagajo vzgajati čestno mladino, ki vam bo na starost v čast in veselje.

Št. Jurij ob juž. žel. Orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 8. jan. 1922 po večernicah v dvorani Katoliškega doma dve igri: »Zdravnik in njegov strežnik«, šaloigra v treh dejanjih in »Dva gluha«, burka v enem dejanju. Po predstavi prosta zabava v gostilniških prostorih. Prijatelje poštno zabavo vabi k obilni udeležbi šentjurski Orel.

Trbevlje. Na občnem zboru KZ smo tudi preračunili koliko škode je napravila suša kmetu samo v naši ob-

čini na krmi in polskih pridelkih. Pri 160 posestnikih naše občine je zmerno cenjene škode nad šest milijonov K, všteta pa še ni zguba, ki jo imamo pri slabo zrejeni in prezgodaj prodani živini. Natančnejše podatke smo poslali tajništvu KZ, da posreduje pri oblasteh za podporo ozir. odpis davka posebno osebne dohodnine. Spoznavamo pa tudi vedno bolj kako potrebna je kmetu trdna, močna organizacija, le ta nam bo priborila naše pravice in tudi dosegla, da si ne bodo na naš račun polnili žepov samostojni in demokrati, kakor to delajo danes. Delajmo tudi na to, da bo vsak posestnik naročen na vsaj eden naš časopis, da bomo vsi zavedni člani naše KZ.

Smurje pri Jelšah. Občinski odbor okolica Smurje je v svoji seji dne 26. dec. 1921 sklenil odločni protest proti sklepu višjega šolskega sveta v Ljubljani, v katerem se je sklenilo, da se odpravijo vse šolske maše razun ob državnih praznikih in da otrokom ni treba obiskovati verskega pouka v šoli z zahtevo, da se tozadevni sklep prekliče.

Stud. oenol. Vekoslav Stampar:

Grofa Kulmerja vzgoja vinske trte.

Med članki o vinarstvu, ki jih je objavil v zadnjem času „Kmetovalec“ se nahaja tudi velepomemben članek „Naloge našega vinarstva v bodočnosti“. Gospod vinarški nadzornik navaja v dotični razpravi, da mnogi trtni nasadi sedanjega obdobja ali kolobarja, ki se bliža svojemu koncu, niso enako uspevali in rodili. Nekateri teh nasadov so kazali bujno rast in veliko rodovitnost, med tem ko so začeli drugi v rasti in plodnosti pojemati, še predno so razvili svoje polne oblike in pričakovano plodovitost, če tudi so bili z ozirom na tla in podnebje oboji pod enakimi razmerami za sajeni. Kot vzrok nepovoljnih uspehov navaja člankar različne napake, katere so se delale pri zasaditvi vinogradov od takrat se nevesčih in neizkušenih vinogradnih posestnikov. — Spoznati in odpraviti te napake bi bila prva in največja naloga našega vinogradništva v bodočnosti.

Poleg izbire primerne ameriške podloge in evropske trte za dana tla, kakor tudi posebno plemenske izbire zlahčnih trt in vporabe prvorazrednih cepljenk pri sajenju, bi utegnila tudi vzgoja vinske trte imeti značen vpliv na razvoj in poznejšo rodovitnost trsa. V presojo tega mnenja naj služijo naslednje vrstice.

Pred kakimi 25 leti je znani vinarški strokovnjak Pfeifer od Sv. Ruperta na Srednjem Stajerskem ustvaril metodo, po kateri bi se naj vzgajala vinska trta. On si je zlasti prizadeval, da bi se kolikor mogoče povisala rodovitnost vinske trte. Vzgojal jo je za to visoko nad zemljo v obliki piramide in rezal na reznike.

Slabe posledice te vzgoje so se prav kmalu pokazale. Pred vsem je pri tej vzgoji računati z dejstvom, da se more izkoristiti od zemlje odsevajoča toplota, katere trs zelo mnogo potrebuje med zoritvijo grozdja; tudi sveilobe mu prmanjkuje, ker ga solnca vesled njegove, grmu podobne oblike nezadostno obseva. Veliko moči rabi trs za pošiljanje svojih sokov v visino in veliko hranilnih snovi se odzame trsu z vsakoletnim obrezovanjem njegovih mladik, posebno tedaj, ako se iste ne spravijo v vinograd nazaj. Visoka vzgoja in vsakoletna kratka rez trs slabi, vsled česar isti prej usahne, kakor bi bilo drugače pričakovati. Pfeiferjevi trtni nasadi so že po preteku nekaj let oslabei, ne vpoštevajoč kakovost njegovega vinskega pridelka, katera je raostajala prav daleč za drugimi. Iz vseh teh vzrokov torej Pfeiferjeva metoda ni mogla pridobiti privržencev.

Grofa Kulmerja vzgoja vinske trte v Sestinah pri Zagrebu, katero je pisec teh vrstic za časa svojega službovanja kot vinogradar na Hrvatskem imel priliko proučevati, se ne strinja s Pfeiferjevo, ampak je isti skoro docela nasprotna. Skupna vodilna misel obeh je samo ta, da bi se dosegla večja produktivnost.

Grofa Kulmerja način spomladanske rezi.

Miroslav grof Kulmer ne reže visoko na reznike, marveč na locne (1 do 6 locnov) zelo nizko pri tleh, vsled česar se pridelala boljša kvaliteta grozdja, nego na reznikih, ki se nahajajo visoko nad zemljo. Vinogradništvo grofa Kulmerja zapušča z ozirom na rez šolo teorije ter se pomika na podlagi njegovih večletnih praktičnih izkušenj, ki so pokazale, da je način rezi in vzgoje merodajen za uspeh — činitelji, — kateri vtisnejo tej vzgoji posebno vrednost. Naloga Kulmerjeve vzgoje je, na ameriški podlagi cepljeno evropsko trto s premočno rezjo v rodovitnosti ne ovirati. Za plod določena očesca (na locnu 8—12) dosežejo včasih število 60—100 na enem trsu. Po pravilu, da kratka rez rodovitnost trsa zadržuje, dolga pa ga k rodovitnosti nagiblje, je torej mogoče, trto, ali prisiliti k večji rodovitnosti, ali jo v rodovitnosti ovirati. Trs, na dolgo obrezan, ne bo poganjal premočno in grozdje ne bo kazalo onih debelih, vodenih jagod, kakor na rezniku; tudi ne bo opaziti takozvanega martinovega grozdčičja, ki le redkokedaj dozori in vsled tega trs po nepotrebem izmzgava. Na kolikor mogoče nizkih trsah se nahajajo locni (šparoni) se privežejo na žico, ki je napeta približno 30 cm od zemlje, tako, da pride polovica locnov na desno, polovica pa na levo stran. Ker visi torej grozdje v enakomerni višini od zemlje, je umevno, da tudi enakomerno zori, ne glede na to, da so v bližini zemeljskega površja pogoji za tvorbo sladkorja ugodnejši, kakor v nasprotnem slučaju. Kakor je znano, je pa kakovost vina zelo odvisna od sladkorja, nahajajočega se v moštu. Vpliv solnenih žarkov je enakomerno porazdeljen, kar omogoči veliko število enako zrelega grozdja na enem in istem trsu.

Omenijo se naj še snovi arome in buketa, katerih se pri tej vzgoji v veliki meri v vinu opazuje. Iz vsega tega sledi, da je utemeljena trditev o dobri kakovosti vina, pridelanega po Kulmerjevi vzgoji vinske trte.

Iščo se majer s 4—5 možmi za večje posestvo, ponudbe se lahko takoj pošljejo na naslov Konrad Golob št. Trejčica Sl. gov. 1—2 10

Služkinja za vsa dela ki je tudi vajena navadne kuhe se sprejme, plača 400 K enako za hlapee h konju plača 400 K mesečno. Ponudbe Josip Petrič Redičevob Paki. 1—3 11

Poletna opravila.

Približno 40 cm od prve žice je pritrjena druga, na katero se privežejo mladike, ki izhajajo iz locnov. Po končanem cvetu se te mladike nekaj cm od druge žice prikrajšajo, da zamore solnce močnejše vplivati na grozdje. Na to začnejo mladike, ki prihajajo od reznikov ali naravnost iz debela, močnejše poganjati ter se privežejo na tretjo žico, ki je oddaljena kakih 50 cm od druge. Te na tretjo žico privezane mladike tvorijo potemi nekakšno streho ter varujejo včasih tudi preotočo, posebno takrat, kadar pada v navpični smeri na zemljo. Koncem avgusta se ta streha odzame, razkosa, položi v jame, da se skl'ša (enzilira) in pokrmi govedu v zimskem času. — Pred mesecem avgustom se vrhunec prikrajšajo samo takrat, ko se je začela širiti peronospora in se je bati, da bi se ob vlažnem vremenu nevarnost razširjanja potom nežnih vršičkov še ne povečala.

Okopavanje se vrši s vprežno žirino; v jeseni se trsje ogrne, na spomlad pa zopet odgrne. Po letu se večkrat okopava s planetom „Junior“, kateremu se pripreže samo ena žival. Z okopavanjem se razen rahlanja zemlje doseže tudi uničenje plevela, rasočega med črtami. Ker bi s črtnega terena ne dalo delati s vprežnim orodjem, tam so se za časa rigiranja napravile terase, ki omogočujejo obdelovanje zemlje z vprežno žirino. Trsje je nasajeno na razdaljo po 50 cm in ponekod tudi po 130 cm v kvadratu.

Skropi se s škropilnico „Automata“ od Nechvileja na Dunaju, ki samodeluje, nadalje s samodelujočo škropilnico „Hydrolina“ in s „Sytonio“. Škropilnico „Automata“ nosi esel tudi v najbolj strmih terenu. Zvepla se z žveplalnim aparatom „Vindobona“ od Nechvileja, iz katerega se žveplo pod močnim zračnim pritiskom kot fini prašek izmetuje. Najhitreje žveplajo otroci s štirimi aparati; v tem slučaju pa spravijo nasad pod fino žvepleno megljo ter porabijo samo 7 do 8 kg žvepla na en oral (12 do 14 kg na 1 ha), in požveplajo na dan približno 10—12 oralov (6—8 ha). Zveplo, na ta način

V NAJEM

da Kmetijska zadruga v Račah vsa svoja skladišča.

Interesenti naj vložijo do 15. januarja 1922 pismene ponudbe zapečatene, pri načelstvu zadruga v Račah.

+

Slovenska Kmetiska zveza naznanja, da je njen delaven odbornik in občespoštovan vodja naših somišljenikov gornjeradgonskega okraja, gospod

JANKO PELCL
veleposestnik v Poličah pri Radgoni

dne 1. januarja 1922 previden s sv. zakramenti Boguvdano umrl. Blagemu pokojniku, jekleno značajnemu pristašu svetila nebeška luč! Somišljeniki, spominjajte se ga v molitvi.

MARIBOR, dne 3. januarja 1922.

Odbor Slovenske Kmetiske zveze.

Zahvala.

Ob priliki prerane in nenadne smrti našega preljubljenega soproga, očeta i. t. d.

Franca Vračko
veleposestnika v Št. Petru nižje Maribora, bivšega dolgoletnega župana in načelnika krajnega šolskega sveta

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem, znanecem, sosedom, preč. duhovščini, zlasti č. g. župniku Straku za poslovilne besede ob odprtem grobu, občinskemu odboru, vojaški godbi, lovčem iz Maribora in vsem, ki so v tako velikem številu počastili ranjkega na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. Dragega ranjkega priporočamo v molitev in blag spomin!

Sv. Peter nižje Maribora, dne 3. januarja 1922.

Žalujoča obitelj.

razpršeno, pokrije v najfinejših plasten grozdje in listje ter se od pripeljajočega solnca takorekoč prime. Z navadnim puhalnikom (mehom) se to nikdar tako ne doseže, ker žveplo v debelejših plasteh odpade; razentega dela en aparat za 20 puhalnikov. — Žveplalnik „Vindobona“ se lahko rabi tudi za razprševanje bakrenega prahu, ako se na razpršalno cev nastavi razpršalna luščina za fino razpršanje. Zeleni bi bilo, da se v bodoče zdravni škropljenja z raztopino modre galice poskuša proti peronospori tudi z bakrenim prahom, s katerim so se na Francoskem dosegli prav zadovoljivi uspehi.

Gnoji se vsako tretje leto s hlevskim gnojem, kateri se zgrne pri vsaki drugi črti v poprej izorani jarek; pri prihodnjem gnojenju se črte menjajo. V bolj oddaljenih vinogradih se gnoji tudi z metuljnicami, kar se je do bro obneslo.

Dohodki znašajo na leto 80 do 90 hl, v ugodnem slučaju celo do 120 hl na enem oralu, vsakoletni stroški pa pred vojno okoli 300 K, sedaj približno 3000 K. V letu 1919 se je vsled različnih ujm nabralo na 12 oralih samo 260 hl, med tem ko so obdelovalni stroški (ne vračunši izdatke za material in amortizacijo) znašali 37.000 K. Kultivirajo se mala in laška graševina, traminec, rulanec, muškati, žlahtna, portugizec in kraljevina.

Marsikateri vinogradniki se bočudil, slišavši o uspehih grofa Kulmerja, misleč, da je to nemogoče; toda če se stvar bližje ogleda ter vpoštevajo večni naravni zakoni, se odstrani vsak dvom.

Narava, vedno ista v najraznovrstnejših pojavih, je določila vinski trti večje oblike. Da pa teh nima, niso krive samo neugodne zemeljske in podnebne razmere, ampak prepogosto krat tudi neprimerna vzgoja in nezadostno gojenje. Razločevati je strogo med vzgojo trsa in njegovo rodovitnostjo. Krivo je, siliti ga k rodovitnosti poprej, nego je dosegel zaželjeno obliko. Enako krivo je tudi odrezovati mu leto za letom za prst debela mladiko in ga na ta način v rodovitnosti ovirati.

Opomniti je še, da so korenine trte pri tej vzgoji številnejše in boljše razvite, nego pri kratki rezi in visoki vzgoji. Dobro razvilemu koreninju je bržkone v prvi vrsti pripisovati uspehe grofa Kulmerja v vinarstvu, kajti čim večji je nadzemski del rastline, tem številnejše in močnejše so njene korenine.

Grof Kulmer opušča pletev in prikraševanje vrhuncev v prvih letih ter odstranjuje celo plod na premiadem trsu, med tem, ko naš vinogradnik komaj čaka trgatve in bi hotel že v tretjem ali celo drugem letu brati.

Za umnega vinogradnika je važno vedeti edinole to, pri kateri vzgoji in odgoji vinske trte mu ista največ čobička donaja. Grof Kulmer priznava, da mu je vinoreja med vsemi panogami kmetijstva dosedaj največ donala.

Če že ne moremo tekmovati z grofom Kulmerjem, ker so naše zemlje po nekod preveč izčrpane, vendar nam je mogoče storiti v tem pogledu še mnogokaj ter jih zboljšati s primernim gnojenjem. Nič naj naš ne ovira, izdati za gnojenje vinogradniške zemlje tudi večje svote, ako se nam ista z obilnejšo trgatvijo četvero ali petero posrne, kajti ne more nam biti vseeno, ali znašajo naši letni stroški na enem oralu 4000 K in dobimo 20 hl vina, ali pa izdamo na leto in en oral 7000 K, pa bremo 40 in še več hl vina.

K sklepu omenjam, da ni moj namen, priporočati Kulmerjevo metodo za vsako zemljo in podnebje, marveč podati le sliko njegove vzgoje v splošno presojeno in to zlasti za to, ker se v slovenskih kmetijskih listih taka vprašanja redko kedaj razmotrivajo.

Iz posvetovanja drž. vinarških strokovnjakov.

Meseca julija l. l. se je vršila v Bukovem pri Negotinu konferenca vinarških strokovnjakov iz cele kraljevine SHS. Iz Slovenije so se konferenco udeležili gg.: kmetijski svetnik Bohuslav Skalič, višji vinarški nadzornik Fran Matjašič in vinarški ravnatelj Anton Puklavc.

Ker se je na konferenci razpravljalo o vprašanjih, tičeobih se vinarstva cele države, prinašamo tudi mi na isti sklenjene resolucije našim vinargradnikom v vednost.

I. točka

dnevnega reda, ki se je predložil konferenci, se glasi: Izkustva o adaptaciji ameriških podlog in njenih križank (hibrid), preizkušenih v posameznih pokrajinah v raznih zemljah; o njihovem zadržanju (afiniteti) napram do našim vrstam trte pri cepljenju, z ozirom na rodovitnost in trpežnost trsa.

Po vsestranskem razmotrivanju tega vprašanja sklene konferenca naslednjo resolucijo:

a) Dosedajna izkustva pri obnavljanju vinogradov nam kažejo, da naj se vrši izbor na boljših podlog v prvi vrsti na podlagi praktično izvedenih preizkušenj. Izbor posameznih podlog za posredne pokrajine se prepušča, kakor do sedaj, tamošnjim strokovnjakom. Spremembe pri izboru kake podloge so dopustne le na podlagi čim številnejših novih preizkušenj po raznih delih dotične pokrajine, določenih po inicijativi strokovnjakov. V vsakem preiskovalnem vinogradu se mora preizkusiti vsaj pet priznanih podlog za apnene zemlje in sicer izmed tehle vrst: 1202, 420 A, Teleki 8 B, 41 B, Ganzin št. 1, Pecs št. 1 in 1 R.

b) V zvezi z navedenim je potrebno, da se po vseh pokrajinah izvede kartiranje vinogradskih okolišev ter za to dovolijo potrebna sredstva.

c) Za manj apnene zemlje se bo tudi nadalje postopalo po dosedajšnjih izkušnjah; preizkušavale pa se bodo tudi vrste podlog, ki se tudi po drugih pokrajinah dobro drže. Za preizkušnje se rabi po največ: riparijo Porfalis, rupestris du Lot, 3309, rup. Goethe št. 9, 1616 in riparijo rupestris Schwarzmann.

d) Strokovnjaki morajo redno zasledovati vprašanje direktno rodečih križank (direktnih producentov), a od strani države se mora skrbeti, da se razmnoževanje do sedaj razširjenih vrst direktno rodečih križank, ki ogrožajo sloves naših vin, nadalje onemogoči.

II. točka

se glasi: Izkustva o raznih načinih cepljenja z ozirom na procent zarastkov in podatki o proizvodnji cepljenk v vsaki pokrajini.

Resolucija: a) Cepljenje naj se še tudi nadalje izvaja v zrelem in zelenem stanju rozge, kakor je to mogoče z ozirom na podnebne, gospodarske in zemljiške prilike. Za proizvodnjo na malo in vršenje iste od vinogradnikov samih s pripomočjo domačih ljudi, treba je dati — ako to klimatske razmere dopuščajo — prednost cepljenju na zeleno. Kadar se gre za proizvajanje cepljenk na veliko ali za državno akcijo, osobito v novih predelih države, se bolje priporoča cepljenje na suho in stratifikacija.

b) Za osiguranje čim večjega procenta zarastkov pri cepljenju, oziroma vkorenitve pri običajnem sajenju soloh, je treba skrbeti, da se pridela dovršeno zrela loza. Zaradi tega bodo nove trtne matičnjake zasažati bolj na jugu države.

III. točka

Domače vrste loze (grozdja) za belo vino, črnino in za jelo. Posebnosti pri načinih spravljavanja vina; najpogostejši pogreški in bolezni; popraviljanje in lečenje vina.

Resolucija: a) Strokovnjakom se naroča, da tudi nadalje proučujejo vse rodne vrste svojega področja ter od istih izberejo čim manjše število vrst, kakor za vino, tako za jelo, katere v svojem delokrogu razširjajo in priporočajo.

b) V svrhu kolikor mogoče popolnega spoznanja jugoslovenskih vrst loze je treba osnovati v vsaki vinorodni pokrajini po en sortiment domačih vrst grozdja iz cele države, najsi bo pri vinarških solah ali pri trtnih nasadih.

c) Konferenca konstatuje, da je kletarstvo v večjem delu države na zelo nizki stopnji ter povdarja potrebo, da država istočasno, s pospeševanjem obnove vinogradništva, upliva čim energičneje tudi na napredek kletarstva.

IV. točka

Razmerje med škodo, povzročeno po oidiu in peronospori. Izkušnje o

nauspešnejem pobijanju (teh bolezni) borba z grozdnim sukačem, kjer se o javlja.

Resolucija: a) Konferenca konstatuje, da ostane — z ozirom na izkušnje — kot glavno sredstvo proti peronospori slej kot prej modra galica v dozi 1—2%, proti oidiu pa ninc mlito žveplo; z ostalimi sredstvi pa je izvesti nadaljne pos.

b) Konferenca smatra potrebno, da izposluje ministrstvo za kmetijstvo čimboljše izdelovanje modre galice v svojih tvornicah v Koprivnici in Celju. Galica mora vsebovati najmanj 98 odstotkov čistega bakrenega sulfata in se mora prodajati za konkurenčne cene. Ravno tako se mora izposlovati, da uprava državnih monopolov organizuje pri tobačnih tovarnah v državi izdelovanje nikotinskega ekstrakta v koncentraciji od 45%, tako da bi se pri uporabi tega sredstva vzela doza 20 na 100 litrov tekočine.

c) Istotako smatra konferenca potrebnim, da se sredstva za pokončevanje rastlinskih škodljivcev sploh stavijo pod državno kontrolo.

V. točka

Pregled in organizacija vinarških sol in pouka o vinarstvu.

Resolucija: a) Ker v Dalmaciji, v Bosni in Hercegovini ne obstoji nobena vinarška šola, se predlaga, da se šola, katera je obstojala v Splitu, takoj obnovi, in sicer v zvezi s tamkajšnjim kemičnim preskuševališčem.

b) Prirejovati je čimveč praktičnih tečajev na solah, posebno kletarskih, ter predvideti za to potrebna sredstva v proračunu.

c) Organizirati je čimboljše potovalni pouk v vinogradništvu in v kletarstvu.

d) Skrbeti, da se opuščene enološke štacije čimprej obnove, da zamorejo vršiti svojo nalogo, a kjer jih ni in so potrebne, osnoati je nove.

e) Državne nasade je razširiti na večje površine, da zamorejo zadostiti vsem povpraševanjem po vinski lozi. Najmanj površina matičnjaka naj bo 10 ha. Od tega so izvzeti samoupravni trtni matičnjaki. Kje naj se osnujejo taki nasadi, odreja se po uemeljevanju strokovnega oddelka ministrstva in strokovnjaka one oblasti, kjer se namerava matičnjak osnovati.

f) Na drž. nasadih je uvesti intenzivni pouk o kletarstvu z osnovanjem male, vzorne vinske kleti pri vsakem nasadu, kjer to dopuščajo razmere.

g) Zainteresirani je privatne vinogradnike, da i oni osnujejo matičnjake, ki stoje pod državno kontrolo strokovnjakov. Nikdo ne bi smel trgovati s trtami brez izrečnega dovoljenja strokovnjakov.

VI. točka

Statistika vinogradov in proizvodnje vina v vsakej pokrajini. Pospeševanje obnavljanja vinogradov (kredit, oprostitve davkov, podelitev s trtami, pouk ljudstva itd.

Resolucija: a) V spoznanju, da so statistični podatki iz vinogradništva pri odseku za statistiko poljedelskega ministrstva netočno sestavljeni, konstatuje konferenca, da je potrebno, da se oni bolj točno zbirajo in urejujejo, in sicer s sodelovanjem strokovnega osebja iz cele države, tako, da se iz njih da posneti

1. splošna površina vinogradov na ameriške in domače podlozi in proizvodnja vina;

2. da se na kmetijskih zavodih in nasadih vode natančni zapisniki o proizvodnji in odstotku prejetanja ključev, korenjakov, cepljenk, kakor tudi, da se točno določijo stroški obdelovanja vinogradov po hektarju.

3. da se ti podatki od časa do časa objavljajo.

b) Konferenca misli, da se mora v zakon o poljedelskem kreditu sprejeti specijalne odredbe, glede dovolitve kredita vinogradnikom, kateri hočejo svoje vinograde izboljšati ali obnoviti in po katerih bi dobivali sorazmerno večja posojila z nižjo obrestno mero.

c) Da se naprosi ministrstvo za sume in rude, da olajša vinogradnikom cenejo nabavo lesa za vinogradsko kolje iz državnih in samoupravnih gozdov, kakor tudi, da ukrene, da se prazni kompleksi drž. ali občinskih zemljišč blizu vinogradskih centrov, zasade z akacijjo v svrhu zalaganja vinogradnikov s koljem.

VII. točka

O pobijanju falsifikovanja vina v državi. Zakon o prometu z vinom. — Zakonodajstvo v zaščito vinarstva sploh.

Resolucija: a) Da poljedelsko ministrstvo izdela projekt zakona o prometu z vinom, kateri mora veljati za celo državo.

odrejenih strokovnjakov iz vseh pokrajin; potem ga je pretresti na skupni konferenci iz vseh pokrajin delegiranih strokovnjakov.

c) Z zakonom je v glavnem preprečiti umetno pomnoževanje vina.

d) Zakon o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva v Srbiji od 22. marca 1921, kateri v glavnem zadovoljava potrebe in interese vseh pokrajin, vzeti je kot bazo za sestavo zadevnega definitivnega zakona za celo državo; dotlej pa se naj prvi v mejah možnosti uporabljata tudi v ostalih pokrajinah.

VIII. točka

O tuzemski in inozemski vinski trgovini (prometu). Notranje in mednarodne ovire prometa in izvoza vina (dača, trošarina, carina). Transport in zastopstvo v inozemstvu. Dača na žganjekuho tropin.

Resolucija: a) Da se trgovina z vinom v tuzemstvu regulira v prvi vrsti z osnovanjem vinarških zadrug v vseh naših krajih.

b) da se dača na proizvodnjo vina in žganja povsod ukine in da se trošarina na vino zniža.

c) Da se transportne tarife za vino na železnicah in brodovih zniža, posebno še za Dalmacijo in Hercegovino.

d) Da se carina na izvoz vina in žganja več ne uvede.

e) Da se uvoz vina iz inozemstva, posebno iz Italije in Grčije, določi carina od najmanj 200 dinarjev za hektoliter in da se temu sorazmerno poviša tudi carina na grozdje in ostale produkte vinske trte.

f) Da se zagigura direktni transport za naša vina preko Avstrije, katera grede na Češko in Poljsko.

g) Da zamorejo vinski trgovci postati samo kvalificirani kletarji, s strokovnim izpitom.

h) Da se pri naših konzulatih v Češki, Poljski in v Avstriji vodi natančne zapiske o uvozu vina v te države.

i) Da se olajša pri carinarnicah povratek naših praznih vinskih sodov, v katerih se je vino izvozilo.

j) Da centralna vlada pospešuje ustanovitev in okrepitev „Saveza Jugoslovenskih Vinogradara“, kot veljavne institucije za medsebojno spoznanje in napredek vinogradarstva, za obveščanje vinogradnikov o stanju svetovne vinske trgatve itd.

k) Da se vinski trgovci, kateri ustanove vinska skladišča v inozemstvu, nagrade od strani države.

IX. točka

Pregled in poskušnja vin, prinesenih od raznih delegatov v svrhu spoznavanja tipov vina iz raznih pokrajin.

Spoznalo se je: a) da so vina iz vinograda vinarške in sadjarske šole v Bukovem in iz okoliških krajinskih vinogradov, kakor bela tako i črna, dobro vzgojena, čistega in harmoničnega okusa;

b) Vojvodinska vina, po večini bela, so enoličnega značaja, kot namizna, lahka vina, z malo ekstrakta, lepo ohranjena in dobro negovana.

c) Hrvatska vina so bila manj zastopana. V značaju približujejo se ona iz juga vojvodinskim, a ona iz severa slovenskim vinom;

d) Slovenska vina so bila odlična odgojena in vrlo dobre kvalitete, z po največ fino, nežno cvetlico. Navadna namizna vina imajo tip vin iz severnih krajev z nekoliko več kisline.

e) Dalmatinska vina se morajo deliti v tri karakteristične skupine: namizna, dezertna in vina za rez z drugimi vini. Dobro vzgojena in najmočnejša od vseh ostalih vin.

f) Bosansko-hercegovskih vin, iz heregovskih leg je bilo malo, a v zelo dobrih vzorcih žilavke in blatine. Kletarski zelo dobro odgojena, harmoničnega značaja, sveža in bogata na alkohol.

Navedene resolucije smatrati je kot podlago za nadaljno delovanje poljedelskega ministrstva in vseh njemu podrejenih organov in strokovnjakov.

Tisoče ljudi v vseh deželah uporabljajo že 25 let prijetno dišeč **Feller-jev „Elsafluid“ kot kosmetikum**

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsako gar: 3 dvojnate ali 1 špeci-jalna steklenica 48 K.

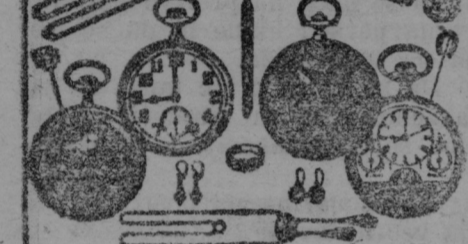
ZA PRODAJALCE: 12 dvojn. ali 4 špec. steklenice 168 K, 24 dvojn. ali 8 spec. steklenice 280 K, 36 dvojn. ali 12 spec. steklenice 394 K. **POSTNINE PROSTO** na Vašo pošto. Kdor denar naprej, pošlje dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in 7-50 K; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribjo olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumskimiris 41 K; Glycerin 6 in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Strup za podgene in miši po 8 in 12 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg 341 Hrevaško. 741 a

Vaša želja 742a

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke

SUTTNER. Prihranite si popravljavanja in jezo. **NAJFINEJSE URE** iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

NAROCNE URE. Bogata izbira verižic, prstanov, uhanov, naročnic predmetov iz zlata in srebra vsake 3-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od: **Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.**

L - E - S
stoječi in ležeči kakor tudi
gozdove
kupi po najvišjih cenah
MATIJA OBRAN
električna žaga
Maribor, Loška ulica 15. — Skladišče v Tattenbachovi ulici.

Ako nočete, da Vam perutnina pogine od kolere;
dajte jo cepiti s cepilom in serumom ki ga dobivate v najboljši vrsti, vedno sveže pri

Jugoslov. serum - zavodu
d. d. Zagreb, Bienicka cesta 21.
831a 2-2^a Telefon 14-45. Brzjavi: Serum, Zagreb.

Vsem p. n. posestnikom in kmetovalcem se priporočam za po novem letu moj na novo popolnoma po tovarniškem sistemu opremljena čistilne stroje (vejače) so brez ropotanja in vsi važnejši deli nadomeščene z železnimi. Izdelujem tudi sedaj te ve-kem vrste s 6 in 10 siti in so s popolno opravo za ščije in za 100% ceneji od drugih. — Ob enem častitam vsem mojim odjemalcem kakor tudi vsem drugim, ki me želijo počastiti za to leto s cenj. naročili zdravo veselje **Novo leto!** — Se v ljudo priporočam **JAKOB PUČKO, Budina pri Ptuj.** Stroji vedno v zalogi, cene nizke, 10 letno jamstvo, ceniki na razpolago. 875

DOBRO IN POCENI
kupite edino pri tvrdki
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.
Zimsko perilo, obleke, klobuke, črevlje, dežnike, copate, nogavice ter razno galanterijsko blago.
Najceneje! Solidno!

Cepijene trte

vseh boljnih vrst in tudi necep-ljeno šmarnico, se dobi zopet pri Antonu Slodnjak, trtnar, p. Juršinci pri Ptuj. 3-10 800

Organisti pozor!

Lepo harmonij se cenjo proda. Lojska B. g. Ptuj. gora. 888 1-8

Dražba lova

Lovska pravica občine Gradišče se da potom javno dražbe do 30. 6. 1928 v skup. Ta dražba se vrši v četrtak, dne 26. 1. 1922 ob 10. uri pri okrajnem glavarstvu v Mariboru, soba št. 14/1. odst. 4

Kupujem vsako mpošino

vašone, ter plačujem isto po najvišji dnevni ceni. Torade ne ponudbe s cenjo je poslati na Au-ton Polane, valjčni mlin, Radeče pri Ziljanem mosu. 1-8 860

Jabolčeno in brušove div-

jake po zmernih cenah nudi za napravo drevnic: Drevnica J. Dolinšek št. 11 — Velenje. 1-3 874

Malo posestvo

blizu Maribora s lepim poslopjem, sadonosnik, ona njiva, sa travnik, leži ob dešavni cesti blizu kolodvora, s prav lepim pohištrom, prime na sa obrtneke, sa proda za 170.000 krou. Več pose v dora Šuster, podomače Konrad blizu Celinteka v Slivnici pri Mariboru. 883

ZAHVALA.
Vsem dragim prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami ob prebridki izgubi, izrekata svojo globokočutečo srčno zahvalo
rodbini Čeh in Tratenšek.
SV. JURIJ OB PESNICI, v decembru 1921. 870

Srečno Novo leto
želi vsem svojim naročnikom, posebno kmetijskim zagrugam in konsumnim društvom
GOSPODARSKA ZVEZA, Ljubljana.
Podružnice: Celje, Kranj, Novomesto, Radovljica.
Brzjavi: Gospodarska, Ljubljana
Telefon št. 137.

Gospodarska zveza je ustanovila MLEKARSKI ODDELEK

ki prevzema upravljanje zadružnih mlekarn pod najugodnejšimi pogoji, organizira in ustanavlja na lastne stroške kmetske mlekarn v vseh krajih Slovenije. — Kupuje po najvišjih cenah vsako množino mleka, presnega in kuhanega masla, kislega in slad-kega sira od kmetov in mlekarn.

Lastni prodajalnici v Ljubljani, Dunajska cesta 20 in Šolski drevored št. 14 (Pod semeniščem).

Priden hlapec

k kopjem s dežele se takoj sprej-me, pri tvrdki Franjo Špes v Mariboru Linhartova ulica 18, 1-3 871

Gozd, mešan, 4 oral., pri Kamnici, rava odvoz. Ize se v vasi Kamnici 20. 874

Travnik vzame v najem, ali kupi Matija Obrab Maribor Loška ulica 15. 1-10 2

Stanovanje na Sp. Stajerskem v kakem mestu ali trgu ali kati dragi večji vasi išče zakonski par brez otrok. več pose uprava lista 3

Majhno posestvo blizu cerkve Mala Nedelja se v najem sa več let, erotuelno tudi proda. Pojasnila se tudi proda. Pojasnila se dobe zamo 15 in 16 jan. 1922 župnišče Mala Nedelja. 7

POZOR!
Skladišče poljedelskih strojev prvovrstnih to-varen kot Umrath & drug, Bubna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowarik, Proste-ljov, Titania, Wels i. t. d. se nahaja pri tvrdki **IVAN HAJNY, MARIBOR**
Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru ter priporočaj:
vitle s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mlne, trijerje, ali odbiralnike, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne mlne, grozdne mlne, stiskalnice, reporeznice, drobilne mlne za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, manjše vrste komad po K 360-—, sesalke in pocinkane cevi, gnojnične žralke Sackove pluge, naj-bollše pocinkane brzoparilnike v velikostih 50 do 200 l, brzoparilne lonce, močno pocinkane kotle za vzdaj, pocinkane lonce, mlečne posnemalnice in stroje za meso rezat. Oskrbim tudi prvovrstne slamorezne nože. Popra-vilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Postrežba točna in solidna. Zastopniki se sprejemajo.

Zadružna gospodarska banka d. d.
Podružnica v Mariboru.
Začasno: Koroška cesta 1/1. — Telefon 311. — Brzjavi: Gospobanka.
Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.
Interesna skupnost z Svepčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.
Kapital in rezerve skupno z afiliacijami čez K 50.000.000.—
Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.
Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije. 581